

MR. EDM. JASTUNAS
3704 W. 70th PL.
CHICAGO, ILL. 60629

DARBININKAS

Vol. LIX Nr. 6,
Vasaris - February 8, 1974

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

**Savaltės įvykiai
Sausio 29 — vasario 5**

Pagerėjimo ženklų nebuvo ir dar nėra

Prezidento Nixono kalba Kongrese sausio 30 buvo gražus retorinis pasirodymas. Prezidentas pabrėžė savo prezidentavimo metu pasiektus laimėjimus. Pakartojo programinius siekimus. Užsiminė, kad nepasitrauks iš pareigų, kuriomis jis yra išrinktas. Parodys bendradarbiavimo su Kongreso institucijom dėl Watergate, nors metų tam tyrinėjimui jau pakanka. Kalba priimta entuziastingai, 33 kartus pertraukta aplodismentais.

Opozicija įvertino prezidento kalbą kaip jo pastangas sustiprinti savo padėtį prieš Watergate istoriją, Kongreso rengiamą nepasitikėjimą. Daugumos vadas sen. Mansfieldas po poros dienų televizijoje palankiai atsiliepė apie prezidento ir Kissingerio užsienio politiką, bet pasisakė už kariuomenės atitraukimą už uždūrio, už neribotą Watergate tyrinėjimą, iki bus išvalyti Baltieji Rūmai.

Buvo visai aiški išvada, kad kova tarp Baltųjų Rūmų ir Kongreso eis toliau. Pagerėjimo nematyti.

Kasdienos gyvenime tarp gamintojų, vartotojų, tarpininkų nuotaikos buvo dar nervingesnės. Nebuvo čia ženklų optimizmui, kurį žadėjo metų eigoje prezidentas. Priešingai — spauda kasdien pranešinėjo vis apie stiprėjančią kovą dėl pragyvenimo, dėl gamybos — apie lėtinę gamybą ir užsidarancius fabrikus dėl energijos stokos, apie darbininkų eilių didėjimą prie pašalpos durų, apie automobilių eiles prie gazolino per keliolika blokų ar net vieno vietos 4 mylias, apie "emergency" padėtį, kai 17 valstijų išsiplėtė autosunkvežimžių streikas, trukdantis pristatyti gaminius ir maisto prekes, apie kainų kilimą, apie gazolino racioonavimą, prasidėjusį nuo Elizabeth.

Po Kongreso apklausinėjimų taip ir liko neaišku, ar gazolino tikrai trūksta, ar tai tarptautinių kompanijų sąmokslas kainom pakelti. Ėmė tik aiškėti (kas anksčiau buvo dengiama) — kad staigioji gazolino stokos priežastis yra Amerikos politika Izraelio atžvilgiu. Dėl jos kilusi naftos blokada verčia Amerikos kariuomenę Pacifike ir Indijos vandenynė aprūpinti energija, gabenama iš... Amerikos.

Kai Amerikoje tebėra aliarimas, padėtis sunkėja ir vasario mėn. gazolino leisią mažiau nei sausio. Europoje gazolino reikallas ima gerėti.

-0-

Viduriniai rytai. Prezidentas ir Kissingeris rodė optimizmo, kad naftos embargo bus atšauktas. Arabai tuos pareiškimus sutiko skeptiškai, iki Izraelis nepasizadės pasitraukti iš okupuotų sričių.

Optimizmas, kad Syriją pasisėks įtraukti į derybas Ženevoje, dar be pagrindo. Syrijos ir Izraelio fronte pora savaičių eina kovos. Syrija apkaltino Egiptą, kad jis išdavęs Syrijos reikalą.

Arabai padidino naftos kiekį 10 proc. Japonijai, Anglijai, Belgijai. Prancūzijoje gazolino užtenkamai, tik kainos aukštos. Olandija gazolino racioonavimą atšaukė.

Brežnevas ir Kuba. Brežnevas Kuboje kalbėjo apie "atoslūgio" naudą; skatinęs ir Castro siekti atoslūgio su Amerika. Iš Kubos Brežnevas atsiuntė vasario 3

(nukelta į 2 psl.)

KULTŪROS ŽIDINYS DEDIKUOJAMAS VASARIO 10

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO DEDIKACIJOS

A K T A S

Lietuviai Pranciškonai ir Didžiojo New Yorko apylinkės lietuviai bendrom pastangom ir aukom pastatydintą LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINĮ skiria

NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI
IR LIETUVIŲ TAUTAI,

kad čia augtų jos sūnų ir dukrų žmogiškosios asmenybės moraliniai bei religiniai pagrindai;

stiprėtų jų dvasioje tarpusavio lietuviškas solidarumas, šiluma lietuvių kalbai, kultūrai, ilgų amžių gerosios tradicijos;

gilėtų ištikimybė gyvenamam kraštui ir išpareigojimas dirbti savo tėvų žemės — Lietuvos bei joje gyvenančių tautiečių asmeninei laisvei ir valstybinei nepriklausomybei.

Tame kelyje jiems tetarnauja Lietuvių Kultūros Židinys ir tepadeda jiems Visagalis.

I. Jurgis Gailešius, JAV

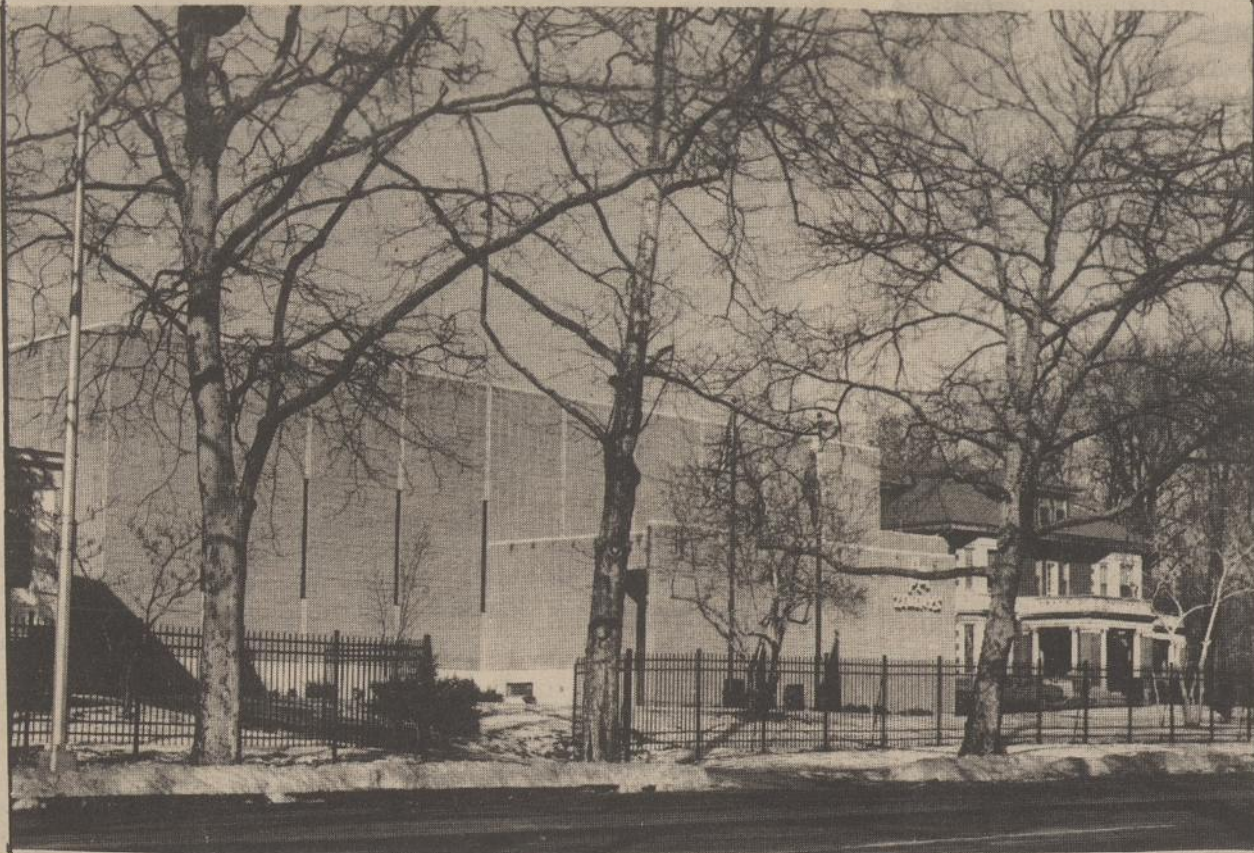
Lietuvos ir laisvojo pasaulio
lietuvių pranciškonų Provincijolas

Arvidas Šermatis
Lietuvos Generalinis
Konsulas

Alfonsas Armonas
JAV Lietuvių Bendruomenės
New Yorko Apygardos Pirmininkas

J. Paulius Baltakis, D.F.M.
Lietuvių Kultūros Židinio
Statybos Komiteto Pirmininkas

Brooklyn, N.Y.
1974 m. vasario 10 d.

Plačiau apie Kultūros Židinio dedikaciją ir programą žiūrėk 3, 9, 11 ir 12 psl.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA KREIPIASI

Brangūs tautiečiai, Amerikos lietuviai!

Pradėjome naujus metus, su viltimi į juos žiūrime. Tikime ir laukiame mūsų Tautai šviesesnės ateities. Praėjusieji metai neatnešė Lietuvai laisvės. Raudonoji okupacija Lietuvoje tebesitęsia, mūsų broliai ir sesės tebėra priespaudoje.

Rusas okupantas dar daugiau bando suvaržyti bet kokį tautinį pasireiškimą. Tačiau okupuotų brolių ir sesių laisvės troškimų jie nepajėgia suvaržyti — laisvės siekimo idėja ir pasipriešinimo dvasia tautoje yra per daug stipri ir gyva, kad ją būtų galima sunaikinti.

Mes didžiujamės okupuotų lietuvių pasiryžimu ir tvirtumu. Mūsų visų, išeivijos ir tremties lietuvių, yra šventa pareiga jiems padėti, paremti jų sunkią laisvės siekimo kovą. Mes visi turime visais galimais būdais prie tos kovos stiprinimo, plėtimo ir kėlimo prisidėti.

Amerikos Lietuvių Taryba per daugelį metų sėkmingai tai ko-

vai vadovauja, dėka Jūsų, Amerikos lietuviai, pritarimo ir paramos.

Be visų Amerikos lietuvių vieningo pritarimo Lietuvos laisvės darbas nebūtų sėkmingas.

Mes džiaugiamės ir didžiujamės Jūsų pagalba praityje ir tikėmės Jūsų visapusiškos paramos ateičiai.

Amerikos Lietuvių Taryba savo darbui remia iš aukų, surinktų per Vasario 16 d. minėjimus.

Paminėkime šią brangią mums šventę visi, kiekviename mieste, visur, kur tik lietuviai gyvena. Parodykime pasauliui savo vieningumą ir nepalaužiamą dvasios tvirtumą Lietuvos laisvės reikaluose. **Lietuva turi būti nepriklausoma**, ir tik mūsų visų nepailstantis ryžtas ir pasiaukojimas padės tą greičiau atsiekti.

Mieli Amerikos lietuviai, prisidėkime prie laisvės kovos stipriau! Prisidėkime ir pinigėmis aukomis, nes, tik turėdami užtenkamai finansinių išteklių, mes galime savo veiklą pilniau ir stipriau išvystyti.

Mūsų darbų pasisekimas priklauso nuo Jūsų fizinės, moralinės ir finansinės paramos.

Kiekviena pagalba, kiekvienas patarimas mums reikalingas! Vasario 16 d. proga visi, visi aukokime Amerikos Lietuvius

JAV LB DARBAI VASARIO 16 SUKAKČIAI

Daiva Kezienė, "Americans for Simas" komiteto pirmininkė, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininko inž. Alg. Gečio pakviesta, sutiko įsijungti į šio LB organizacinio vieneto sudėtį. Dabartiniu metu Daiva Kezienė aktyviai darbuojasi LB siekdama Simui Kudirkai išrūpinti JAV pilietybės pripažinimą. Gruodžio 17 D. Kezienė, kaip LB delegacijos narė, lankėsi šiuo reikalu Valstybės departamente, imigracijos-naturalizacijos istaigoje, tarėsi su Kongreso pareigūnais. Ypač ji artimai bendradarbiauja su kongr. R. Hanrahan, rodančiu entuziazmą Kudirkai padėti.

UŽ SIMO KUDIRKOS LAISVĘ 50 KONGRESMANŲ IR 6 SENATORIAI

Kongresm. Hanrahan ir sen. Percy rezoliucijos

Sausio 31 kongresmanas Bob Hanrahan iš Illinois valstybės pateikė JAV Atstovų Rūmuose rezoliuciją, kuri sieks Simo Kudirkos išlaisvinimo.

Vasario 1 senatorius Charles Percy iš Illinois tą rezoliuciją pateikė JAV Senate.

Kongr. Hanrahan pereiniais metais yra daug pastangų daręs Simui Kudirkai išlaisvinti iš sovietinio kalėjimo. Jis kreipėsi į JAV Valstybės departamentą, Sovietų ambasadorių Washington, siuntė Brežnevui petičiją, kurią pasirašė visi Illinois valstybės kongresmanai; pereiniais lapkritį kalbėjo apie Kudirką JAV Atstovų Rūmuose, kreipėsi į Jungtinių Tautų generalinį sekretorių ir net yra prašęs Sovietų valdžią vizos Kudirkai apilankyti.

Kongr. Hanrahan sako susilaukęs labai daug laišku iš Amerikos visuomenės Kudirkos išlaisvinimo reikalui. Jis tvirtina, kad tokia gausi visuomenės reakcija paskatino jį kuo greičiausiai pristatyti Kudirkos išlaisvinimo rezoliuciją Amerikos Kongrese.

Jis taip pat yra susilaukęs entuziastingos paramos iš savo kolegų kongresmanų; įvairių politinių nusistatymų kongresmanai siūlėsi jo rezoliuciją pasirašyti.

Sausio 25 jis išsiuntinėjo laiškus visiem Atstovų Rūmų nariams, prašydamas jų tautos. Ištrauka iš laiško:

"Šiomis sunkiomis dienomis,

kada yra energijos krizė, Vidurinių Rytų įtampa ir Rytų-Vakarų "detente", yra lengva pamiršti vieno žmogaus ir jo šeimos likimą. Simo Kudirkos vieningas nusikaltimas buvo troškimas laisvės... ne tironijos. Amerika nusisuko nuo jo lapkr. 23, 1970. Dabar yra laikas atitaistyti tą didelę klaidą. Aš prašau visus Atstovų Rūmų narius tapti kosponsoriais ir rėmėjais mano rezoliucijai... Prašau šį prašymą giliai įvertinti, nes narsaus žmogaus likimas didele dailimi bus nuspręstas jūsų atsakymu."

Per šešias dienas su viršum 50 Atstovų Rūmų narių sutiko šią rezoliuciją pasirašyti, tai yra tapo jos kosponsoriais. Ir kai tiek daug kosponsorijų atsirado, tada kongr. Hanrahanui teko šią rezoliuciją net tris kartus pateikti Atstovų Rūmuose, nes kosponsorijų vienai rezoliucijai gali būti ne daugiau kaip 25 asmenys. Užtat rezoliucija turi net tris numerius — 420, 421, 422.

Senatorius Charles Percy iš Illinois taip pat susilaukė daug paramos iš kitų senatorių ir pateikė šią rezoliuciją su 6 kosponsoriais.

Vasario 3 kalbėdamas per "Laisvės Žiburio" radiją New York, kongr. Hanrahan tvirtino, kad jis tikisi susilaukti ir daugiau paramos iš savo kolegų kongresmanų ir sekančių savaitę bėgyje pateikti šią rezoliuciją dar kartą JAV Kongrese su didesniu kosponsorijų skaičiumi.

KO PRAŠO HANRAHAN IŠ LIETUVIŲ

Kongr. Hanrahan, pokalbyje su Daiva Kezienne, "Laisvės Žiburio" angliškos dalies vedėja ir JAV LB visuomeninių reikalų tarybos nare, prašė visuomenės tautos S. Kudirkos akcijai — laišku vietiniam kongresmanui ir senatoriam, raginant juos prisidėti prie jo rezoliucijos.

Paklaustas, ar bus balsavimas ir kas po to, jis atsakė:

"Taip, bus balsavimas. Po to rezoliucija bus pateikta Užsienių reikalų komitetui Atstovų Rūmuose ir taip pat Senate. ... Jeigu rezoliucija bus priimta, tai tada prezidentas Nixonas bus raginamas JAV Kongreso pavesti Valstybės departamentui atkreipti Sovietų valdžios dėmesį apie augantį Amerikos piliečių susirūpinimą Simo Kudirkos likimu ir skatinti jo išlaisvinimą iš kalėjimo ir sugrąžinti."

Tarybai, kuri dirba visomis jėgomis Lietuvių Tautos gerovei.

AMERIKOS LIETUVIŲ
TARYBA

Dr. Kazys Bobelis,
Pirmininkas

N. B. Aukas prašome siųsti Jūsų vietiniam Altos skyriui arba į ALT centrą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois.

mą šeimai. Jeigu ši akcija bus sėkminga JAV Kongrese, tai ji bus didelis spaudimas Valstybės departamentui ir taip pat Sovietų valdžiai, kad Amerikos visuomenė nepamiršo Simo Kudirkos, kuris nelegaliu būdu buvo grąžintas į sovietinį laivą lapkr. 23, 1970 metais."

JAV LB centro valdyba ragina visus lietuvius atkreipti dėmesį į kongr. Hanrahano prašymą paramos, parašyti po trumpą laiškelį ir paraginti savo kitataučius draugus parašyti po laiškelį vietiniam kongresmanui ir senatoriam, kad paremtų kongr. Hanrahan akciją JAV Kongrese.

Rezoliucijos oficialus pavadinimas yra House Concurrent Resolution No. 420, 421, 422.

Laiškus rašant, galima naudoti bet kurį iš šių numerių arba visus.

Rašant angliškai, maždaug taip skambėtų: "Please support Congressman Hanrahan's House Concurrent Resolution No. 420." To ir pakanka.

Šios akcijos sėkmė didele dailimi priklausys nuo lietuvių visuomenės pastangų padėti Simui Kudirkai.

VLIKO METINĖ SĄMATA

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto tarybos posėdy sausio 26 buvo priimta sąmatos suma \$56,570.00: bendriesiems reikalams (patalpos nuoma, raštinės išlaidos, atlyginimai, kelionės, reprezentacija ir nenumatytos išlaidos) \$13,230; leidiniam (Elton lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, italų ir ispanų kalbomis leisti, naujumi leidiniam, honoraram ir kt.) \$19,340; radijo programom iš Muencheno, Vatikano, Manilos bei kt. — \$11,000. Ypatingos išlaidos: P. ir A. Brazilskų bylai ginti ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai \$10,000, Tautos Fondui — \$2,500.

Posėdžiui pirmininkavo V. Vaitiekūnas, Lietuvių Krikščionių Darbininkų Sąjungos atstovas, sekretoriavo J. Giedraitis, Lietuvos Ūkininkų Sąjungos atstovas. (E)

(nukelta į 2 psl.)

NAUJOS ŠVIESOS PLUOSTAS Į 1939-41 METŲ BALTIJOS VALSTYBIŲ LIKIMĄ: REPATRIACIJOS IŠ ESTIJOS IR LATVIJOS DOKUMENTAI

Teko susipažinti su stora, 787 puslapių, vokiškai rašyta knyga "Diktierte Option". Tai knyga apie vokiško kilimo gyventojų repatriaciją iš Estijos ir Latvijos 1939-1940.

Knygos autorius yra dr. Dietrich A. Loeber, Hamburgo tarptautinės teisės profesorius. Darbininko skaitytojam jo vardas girdėtas. Jo rašinys "The Problem of the Baltic Gold in Great Britain" — atspaudas iš Koelne leidžiamo žurnalo "Internationales Recht und Diplomatie" — buvo atpasakotas Darbininke per porą nr. 1969 gruodžio 2-5. Redakcijai teko su autorium susirašinėti. Teko pasidžiaugti jo pasirinkta baltiečiam aktualia problema ir įžvalgia jos teisine analize. Dabar iš leidyklos gauta jo minėta knyga, kuri liečia kitą baltiečių problemą — repatriaciją. Repatriacija tiesiogiai liečia Estiją ir Latviją, bet netiesiogiai yra apčiai dokumentų ir iš Lietuvos repatriacijos.

Tai yra dokumentų rinkinys. Tų dokumentų čia paskelbta 332. Autorius naudojo daugiausia dokumentais iš Koblenzo archyvo. Žinoma, jie ne visi, kaip autorius pastebi. Kai kurie dar tebėra neprieinami.

Dokumentų turinys įgalino autoriui pažvelgti, kokia politika slypi už tų dokumentų, kas paskatino vyriausybės repatriaciją organizuoti, kokia, anot autoriaus, yra tos repatriacijos "priešistorė".

Repatriacijos procese autorius mato šiuos politinius bruožus: 1. repatriaciją kaip imperialistinės politikos priemonę, 2. repatriaciją kaip rasinės nacionalistinės politikos įrankį, 3. repatriaciją kaip totalistinės valstybės veiklą, 4. repatriaciją kaip asmeninį apsisprendimą emigruoti.

Pagal tuos bruožus suskirstyta ir dokumentacija. Tokis sutvarkymas, pagalbinės literatūros nepaprasta gausa rodo autoriaus platų susipažinimą su svarstomu dalyku, gilų jo žvilgsnį į epochą, technikinį pavyzdį, kaip dera dokumentus paruošti spaudai.

Tik trumpai pažymėjus formalinę rinkinio pusę, daugiau dėmesio tenka skirti dokumentų turiniui, nes juose randi naujos politinės šviesos anam 1939-1941 laikotarpiui, kurio padarinyi ir buvo ana repatriacija.

Jei repatriacija išplaukė iš Ribbentropo-Molotovo 1939 rugpjūčio 23 sutarties slapty protokolų, tai repatriacijos dokumentuose randi kai kurių naujų detalių apie "interesus sferom" pasidalinimą tarp Sovietų ir nacinės Vokietijos ir to pasidalinimo vykdymą.

Kas buvo tos "interesus sferos"?

Jos nebuvo aiškiai aptartos. Ribbentropo pranešime žymima, kad Molotovas įrašęs "neaiškumų". Be abejo, tie "neaiškumai" buvo tam, kad kiekviena šalis galėtų aiškintis, kaip jai naudingiau. Tai buvo tylus sutikimas. Molotovas interesų sferą išsiaiškino, kaip okupaciją. Ne kitaip suprato ir Vokietija. Tik ji labiau tai slėpė. Slėpė, kad slapstasis protokolas reiškia Baltijos valstybių likimą.

Ar paslaptis išlaikyta?

Latvijos užsienio ministeris Berzins jau 1939 rugpjūčio 24, vadinas rytojaus dieną po sutarties, turėjęs žinių apie sutartį; buvęs painformuotas iš Amerikos šaltinių, iš Londono ir Paryžiaus, kad slaptieji protokolai liečia Baltijos valstybes. Jau 1939 rugpjūčio 28 N. Y. Times rašė apie Maskvos sutartį Baltijos valstybių nenaudai. Kitą dieną po anos N. Y. Times informacijos Vokietijos atstovybė Rygoje užsigynė — aiškino Latvijos užsienio reikalų spaudos šefui, kad Sovietų ir Vokietijos sutartis nesanti "Baltijos valsty-

bių išdavimas rusų užpuolimui". Ir Vokietijos atstovas Helsinky rugpjūčio 27 aiškino suomių informacijos agentūrai, kad 1939 rugpjūčio 23 nepuolimo sutartis nesanti padaryta "Suomijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos kaina". Net pats Vokietijos atstovas Rygoje 1939 rugsėjo 4 užtikrino Latvijos vyriausybę, kad Vokietija nepadariusi Maskvoje jokios sutarties, kuri prieštarautų Vokietijos-Latvijos nepuolimo sutarčiai. (O ta sutartis buvo sudaryta tik prieš kelis mėnesius

ir numatė ne tik tarpusavio nepuolimą, bet pasizadėjo neremti trečios valstybės, kuri kesintųsi į Latviją).

Sovietai mėgino taip užsiginti. Molotovas 1939 spalio 31 išvadieno piktais plepalais gaudus, kad Sovietai nori Baltijos valstybes susovietinti. Tačiau Stalinas dar spalio 2 Latvijos Užsienio reikalų ministeriui Munter pasakė: "Aš tamstai sakau atvirai: interesų sferom pasidalinta... Kai dėl Vokietijos, tai mes galime jus okupuoti".

Dr. Dietrich A. Loeber

JAV LB DARBAI VASARIO 16 SUKAKČIAI

(atkelta iš 1 psl.)

Philadelphijos klasikinės muzikos stotis WFLN septyni metai iš eilės yra sutikusi nemokamai skirti pūsvalandį laiko anglų kalba programai, skirtai Lietuvos nepriklausomybės šventei. Programa šiais metais, kaip ir anksčiau, bus taikoma inteligentui amerikiečiui ir bus pajavirinta lietuviška muzika. Ji bus transliuojama vasario 16, šeštadienį, 10:05 valandą ryto, banga 900 AM ir 95.7 FM. Programą septyniolika metų išrūpino ir ruošia JAV LB Talkos Lietuvai komisijos narė Teresė Gečienė.

JAV LB krašto valdybos vicepirm. Rimas Česonis laišku ragavo į sausio 9 "The Wall Street Journal" vedamąjį paliečiantį A. Solženicyną ir laisvę. Redakcijai priminta dabartinė Lietuvos situacija, susideginimo aukos, tikinčiųjų petacija generaliniam sekretoriui, Kudirkos tragedija. Išreiškiama baimė, kad Solženicyno kūrybos žodžiai, panašiai kaip ir lietuvių tautos šauksmas, gali likti tik "tyruse šaukiančiojo balsu".

JAV LB krašto valdyba ir šiais metais Vasario 16-sios proga išleids metraščių tapusį leidinį "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — a Report for 1973". Šį veikalą rašo jaunas lietuvis

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

ministrį Gromyko į Washingtoną. Kalbėjo apie vidurinius ryšius, Nixono atsilankymą vasarą Maskvoje. O svarbiausias Brežnevo reikalas — sudaryti atmosferą, kad Amerikos kapitalas plauktų į Sibiro eksploataciją.

Pasitikiėjimas prezidentu krito iki 26 proc. Vakaruose iki 21, vidurio vakaruose 34 proc.

Prezidentas pateikė Kongresui 1975 metų sąmatą — 304.8 bil. su 9 bil. deficitu. Sen. Mansfieldas labiausiai nori apkardyti karinį biudžetą.

Senatas imasi iniciatyvos šią savaitę patvirtinti genocido konvenciją. Prezidentas ją pristatė tvirtinti jau 1970 m., siekdamas Sovietų palankumo. Prieš tvirtinimą labiausiai pasisakė advokatų sąjunga.

akademikas, politinių mokslų profesorius, ankstyvesnių dviejų tuo pačiu pavadinimu veikalų — metraščių autorius. Pereitų metų leidinys "... a Report for 1972" susilaukė puikių įvertinimų. Juo buvo aprūpinta Lietuvos atstovybė bei konsulatui JAV, universiteto bibliotekos, JAV Kongreso nariai, ir per BATUNO organizaciją JT sekretoriatas ir visos JT priklausančios valstybės išskyrus Sovietų

Sąjungą. Veikalą užsisakiusių tarpe randama anglų "Foreign Service", vokiečių Johannes Gutenberg leidykla Mainze, ir kt. Leidinys, išleidžiamas 3000 egz. tiražu, yra finansuojamas iš lietuvių visuomenės skirtų aukų LB laisvinimo darbui vykdyti.

Philadelphijos-Pietinės New Jersey LB apylinkių valdybų sušauktame pasitarime buvo sukurta Nepriklausomybės suaktyvinti proga aplankyti amerikiečių laikraščių redakcijas siekiant išgauti vedamusius straipsnius Lietuvos klausimu. Kun. Pr. Jaraška aplankys — "Catholic Standard and Times"; Teresė Gečienė — "The Inquirer" ir "The Evening Bulletin"; Vyt. Volertas — "Burlington News"; Vincas Šalčiūnas — "The Monitor"; Birutė Gaileienė ir Roma Česonienė — "The Camden Courier".

Vaclovas Kleiza, veiklus Chicago bendruomenininkas, JAV LB krašto valdybos pakviestas sutiko būti LB leidinio "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — a Report for 1973" techniniu redaktoriu. Leidinys pasirodys vasario pradžioje. Šiose pareigose V. Kleizai tenka koordinuoti rankraščio perrašymo, korektūros, spausdinimo ir leidinio išskirstymo darbus į įvairias vietas.

Aušra Mačiulaitytė-Zerr, JAV LB krašto valdybos vicepirm. ir LB informacijos tarnybos vadovė, paruošė Vasario 16 d. suvakčiai reikiamą informaciją anglų kalba. Ši informacija sausio viduryje buvo išsiuntinėta JAV LB tarybos nariam, apygardų ir apylinkių valdybom, bei vietovių LB Talkos Lietuvai komisioms. Išsiųstoje informacijoje yra rezoliucijos pavyzdys, pa-

Pasidalinimas buvo jau vieša paslaptis, kad N. Y. Times korespondentas iš Londono 1939 rugsėjo 15 rašė: Maskvos susitarimuose "Suomija, Estija ir Latvija priskirtos išimtinai Rusijos įtakos sferai".

Vokietijos pastangos nuslėpti savo pritarimą Baltijos valstybių jungimui į Sovietų Sąjungą atrodo ne tik tiesios slėpimas, bet tiesiog veidmainiavimas, kada skaitai Vokietijos atstovo Rygoje pranešimą apie jo žygius: esą 1940 kelios dienos po Baltijos valstybių jungimo į Sovietų Sąjungą, jis pasveikinęs Sovietų Sąjungos atstovą Rygoje, kad Sovietai sėkmingai įvykdę jungimą ir dėl tos akcijos Vokietija, kaip drauginga valstybė turi progą pareikšti savo džiaugsmą.

Knygos autorius su nepasitikiėjimu sutinka Hitlerio pareiškimą, kada jis, pradėdamas karą 1941 birželio 22 priekaištavo Sovietų Sąjungai, kad "Baltijos valstybių ir kitų sričių užėmimas ir bolševikinimas prieštarauja Maskvos susitarimui".

Taip, tai buvo ne vieno, bet dviejų didžiųjų valstybių imperializmo neteisėtas sąmokslas.

Ar žinojo apie šiuos dalykus Lietuvos vyriausybė? Nėra pagrindo sakyti — ne. Jos atstovai, kaip ir Latvijos, turėjo ryšius su diplomatais. Jos informacijos įstaiga sekė užsienio spaudą taip pat. Pranešinėjo centrui taip pat. Negalima betgi apie tai nieko pacituoti — šaltiniai neprieinami.

Toliau — apie repatriacijos procesą ir mastą.

vyzdiniai laišškai JAV sekretoriui, prezidentui, senatoriam ir kongresmanam, pavyzdiniai laišškai redakcijom prašant paskelbti vedamajį straipsnį, pranešant apie įvykstantį minėjimą, laiško redakcijai ("letter to the editor") pavyzdys, ir straipsnis, tinkamas redakcijom vartoti vedamuoju, vardu "Detante — Altar of Appeasement or Step to Freedom".

PRATĖSIAMAS KONKURSO LAIKAS ROMANUI APIE VILNIŲ

Ryšium su Vilniaus 650 metų jubiliejum pereinamais metais Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba paskelbė istorinio romano apie Vilnių ir jo kūrėjus konkursą. Konkurso laikas dabar pratęsiamas iki 1974 gruodžio 31.

Konkurso sąlygos pasilieka tos pačios. Romanas turi būti parašytas mašinėle ir turėti ne mažiau kaip 113,000 žodžių. Rankraščiai pasirašomi slaptyvardžiu, užrašu ant pridedamo voko, kuriame yra autoriaus pavardė, vardas, adresas ir telefono numeris. Premijuotiną romaną vertinimo komisija nustato paprasta balsų dauguma. Dėl nepremijuotų romanų spausdinimo tarmasis su autoriais atskirai.

Vertinimo komisija: prof. dr. Juozas Jakštas, prof. dr. Justinas Pikušas, prof. Aldona Augustinavičienė, pedagogė Jūratė Pečiūrienė ir VKLS-gos centro valdybos pirmininkas Kazys Veikutis.

Konkurso premijos mecenatai Ona ir Valerijonas Šimkai (1000 dol.) ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba (500 dol.).

Rankraščius siųsti: Albertas Misiūnas, 2483 Woodmere St., Detroit Mich. 48209.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba

— Dr. Martynas Anyšas, istorikas, teisininkas, visuomenės veikėjas, o taip pat ir Darbininko bendradarbis, sausio 29 staiga mirė Toronte, Kanadoje. Vėlionis buvo gimęs 1895 lapkričio 5 Kintuose, Šilutės apskrityje. Eilę metų dirbo Lietuvos diplomatinėje tarnyboje. Gyvai reikišė Klaipėdos lietuvių ekonominėse, kultūrinėse ir politinėse organizacijose.

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N. Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS, 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotos ir paprastos. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211. ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakyti vestuvėms ir pobūvims. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventoms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Raždiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės mašytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, Lietuviškam rajone — Lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą. 107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

AMERICAN FABRICS. Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina, ypač siuntiniam į Lietuvą. (Polyester-Knits jadas \$2.50, Arnel Jersey jadas 89 c.) Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus. Monika Macežinskaitė, sav. 55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas), Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. 456-5046. (Traukinio stotis Wyckoff, autobuses Putnam.)

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriame ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

**Fasolino
Memorials CO.**

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS**

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelių reikaluose:

LEKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)

GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

DARBININKAS341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352.

Business Office 827-1351.

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ateikite ir naudokitės

Ideja, gera ar bloga, turi ateiti savu laiku; tik tada ji tegali pavirsti tikrove. Pavirsta ji tikrove, kada jos reikalą pajaučia daugelis ir kada tas daugelis pasiryžta ją įvykdyti.

Šioji tiesa taikoma ir Kultūros Židinio idėjai. Židinio idėja kilo iš noro išlaikyti lietuvišką egzistenciją. Iš to paties noro, iš kurio ankstesnė ateivija sukūrė parapijas, bažnyčias, sales. Tai buvo didelis tos ateivijos kūrbinis žygis lietuvybei reikštis.

Laikai pasikeitė. Urbanizacijos procese tada sukurtų bažnyčių erdvė susiaurėjo. Parapijų gyvenama erdvė prasiplėtė iki didelių atstumų nuo bažnyčios. Su nauja ateivijos banga ir salės tapo ankštos. Naujas laikas pareikalavo naujų priemonių ir naujo stiliaus, nors išliko tas pats senasis tikslas — išlaikyti ir pareikšti lietuvišką egzistenciją.

Reikėjo betgi ketvirčio šimtmečio nuo naujos ateivijos bangos, iki Kultūros Židinio idėja virto tikrove. Būtų naivu manyti, kad visi šiai idėjai pritarė. Kiekviena didi idėja susilaukia entuziastų, skeptikų ir priešininkų. Šiuo atveju persvėrė entuziastų, jei ne skaičius, tai jų iniciatyva ir pasiaukojimas.

Būdinga, ankstesnės išeivijos iniciatyvą ir riziką parapijom organizuoti ne kartą rodė pasauliečiai. Šiuo metu iniciatyva organizuoti kultūros centrus plito daugiau iš vienuolynų, apie kuriuos telkėsi entuziastai. Telkėsi be politinių ar kitokių skirtumų, jungiami tos vienos išeivijoje natūralios ir realios jungties — lietuviškos egzistencijos.

Židinio dedikacijos leidiny suminėti statybos rėmėjai. Objektyvinis tos paramos matas — pinigai. Būta ir kitokių rėmėjų, kurie savo darbo valandų valandom, šimtais valandų, talkino. Gal ne visi bus ir suminėti. Bet čia primintina Evangelijos mintis: kuris davė auką kitų

akyse, savo atlyginimą jau atsiėmė; kurie nebuvo matomi — bus kitur atlyginti.

Židiny pasatytas. Dedikacijos aktu jis skiriamas Nepriklausomai Lietuvai ir Lietuviai Tautai. Suprantama — kuriančiai ir kovojančiai tautai. Praktiškai — skiriamas jaunajai išeivijos Lietuvai naudotis.

Dedikacijos raštas lyg sakyte sakytų: mes padarėm; padarėm jums; ateikite ir naudokitės; ir pajauskite atsakomybę, kad lietuvišką egzistenciją išlaikyti ir plėsti dabar jūsų eilė...

O etninė idėja auga...

Lietuviškai reikštis ateina pasakata ir iš šalies...

Prezidento Johnsono laikais buvo sutikta su mintim, kad senoji melting pot teorija nereali ir nenaudinga Amerikai; kad Amerikos stiprybė ne visus suvienodinti, bet išskleisti etninį įvairumą, pluralizmą. Kanadoje tai anksčiau imta praktikuoti.

Tokias išvadas priėjo ir paskiausių laikų kun. A. M. Greeley vadovaujamas Amerikos pluralizmo studijų centras Chicagoje. Dar prieš tai buvo tuo įtikintas Kongresas ir skyrė 15 mil. etninėm studijom. Prezidentas rado reikalo šauktis į etninius balsus rinkimuose; jo vyriausybė, deja, nerado reikalo vykdyti Kongreso nutarimo. Gyvenimas betgi savaime riedėjo. NYT pranešimu, 135 kolegijos bei universitetai yra įsivedę etninius kursus. Detroitas, New Yorkas ir kt. miestai svarstą galimybes įsivesti etninius dalykus ir pradinėse mokyklose. Esą šiemet ir vyriausybė numatė 2.5 mil. "Ethnic Heritage Studies Act" programai.

Šviesiu pavyzdžiu mūsų aplinkoje yra vyskupas Fr. Mugavero, skatinęs palaikyti lietuviškas tradicijas per Kultūros Židinių.

KAIP VYKS KULTŪROS ŽIDINIO DEDIKACIJOS IŠKILMĖS?

Šį sekmadienį, vasario 10, vyksta dedikacijos iškilmės Kultūros Židinyje. Tai pati didžiausia šventė New Yorko lietuviams. Pagaliau turime savo Kultūros Židinį!

Pradedama pastatų pašventinimu

Iškilmės prasideda lygiai 12 val. Visi žmonės prašomi rinktis tiesiai į salę. Organizacijos su vėliavom renkasi anksčiau, kad galėtų susitvarkyti ir laiku užimti nurodytas vietas.

Pirmiausia bus naujųjų pastatų pašventinimas. Šventinimo apeigas atlieka Brooklyno vyskupas Francis Mugavero, lietuvių bičiulis.

Pašventinęs jis tars ir žodelį apgailestaudamas, kad nemoka lietuviškai, ir pasidžiaugdamas, kad lietuviai išlaiko savo tautinius papročius. Dalyvaujant vysk. F. Mugavero, koncelebruotas mišias laikys vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, provincijolas J. Gailiusis, OFM. prel. V. Balčiūnas, klebonas P. Bulovas ir kt.

Vyskupas V. Brizgys pasakys trumpą pamokslą lietuviškai.

Mišių metu gieda vyrų choras Perkūnas, dirigentas Vytautas

Brooklyno vyskupas Francis Mugavero, kuris šventina Kultūros Židinį, vienuolyną ir spaustuvę dedikacijos dieną vasario 10.

Salė, parengta koncertui. Nuotr. Algio Norvilos

Strolia. Gieda taip pat ir solistė Gina Čapkauskienė.

Iškilmingas dedikacijos aktas

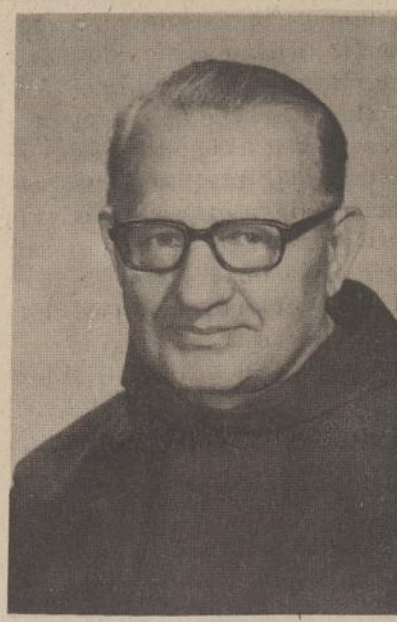
Tuo po mišių bus maža pertaukėlė, maži pertvarkymai salėje. Už kokių dešimties minučių prasidės iškilmingas dedikacijos aktas.

Cia bus pirmiausia perskaitytas dedikacijos aktas, kam skiriamas tas Kultūros Židiny. Šiuo svarbiu momentu sveikinimo kalbas pasakys Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas, Lietuvių Bendruomenės JAV krašto valdybos pirmininkas J. Gaila, prel. J. Balkūnas, kun. J. Borevičius, SJ.

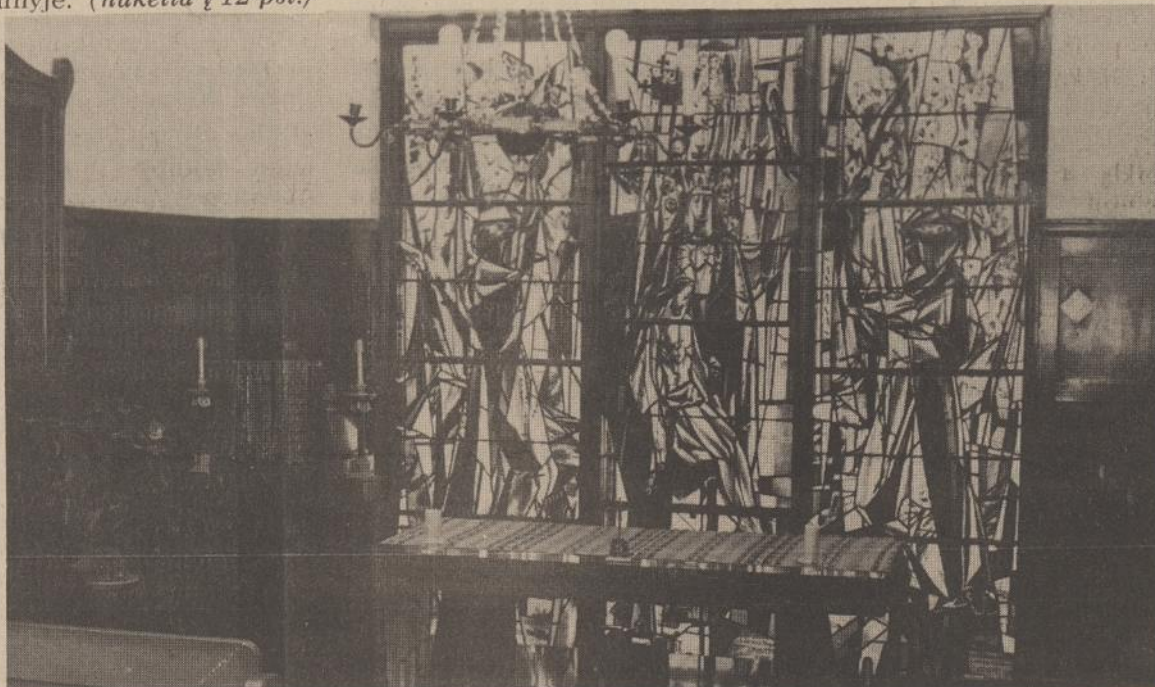
Į Židinio statybą įsijungė daugybė aukotojų. Jų pavardės paskelbtos specialiaje dedikacijos leidinyje. (nukelta į 12 psl.)

Vyskupas Vincentas Brizgys koncelebruoja iškilmingas mišias Kultūros Židinio dedikacijos dieną

Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, pranciškonų provincijolas, dalyvauja Kultūros Židinio dedikacijoje.

Naujosios pranciškonų koplyčios vitražai ir altorius. Vitražai dail. V. K. Jonyno. Nuotr. Algio Norvilos

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė

PRATARMĖ

Šią knygą — TAUPI ŠEIMININKĖ - ruošiau su didžiausiu atsidėjimu, norėdama pagelbėti jaunai šeimininkei pasigaminti sveiką ir skanų maistą. Surinkau geriausių receptūrą, apskaičiavau saiko maitais, tai labai patogų kiekvienai šeimininkei.

Saiko matui paėmiau stiklinę (Fire-King), tiksliai padalintą nuo 1/4 iki 8 uncijų.

Receptūrą ėmiau 6 asmenims, išskyrus mėsos gaminius, kurie gaminami nedalinti, kartais didesniais kiekiais.

Kepimo skyriuje, kur reikia didesnio tikslumo, receptūroje nurodomas kai kurių produktų svoris.

Nepatarčiau duotų receptūrų keisti, nes kepinį sugadinti labai lengva, o pataisyti — neįmanoma.

Kombinuoti visai naujas receptūras — patartina kiekvienai šeimininkei, tik niekada nenusiminti, jei pirmą kartą nepavyktų.

Norėdama sėkmingai pasinaudoti šia knyga, ypač jauna šeimininke, būtinai turi perskaityti knygos pradžioje bendrąjį skyrį.

MAISTAS — SVEIKATOS IR ENERGIJOS ŠALTINIS

Kiekvienas gyvas organizmas minta. Maistas suteikia jam energiją, kuri eikvojama judant ir dirbant. Iš maisto organizmas gauna medžiagų miršančioms ląstelėms pakeisti ir naujiems audiniams sudaryti. Šiems be paliovos vykstantiems procesams eikvojamų medžiagų kiekiai priklauso nuo žmogaus amžiaus, jo darbo rūšies, sveikatos ir aplinkos sąlygų. Kad organizmas galėtų normaliai vystytis, su maistu jis turi sistemingai ir pakankamai gauti visų medžiagų, iš kurių jis pats yra sudarytas.

Tinkama mityba padidina organizmo atsparumą įvairiems sutrikimams, prailgina žmogaus amžių, pakelia jo energiją. Mityba turi didžiulę reikšmę nervų sistemai, o per šią — ir visam organizmui. Ir, priešingai, netinkama mityba gali laikinai, o kartais ir nepataisomai suardyti žmogaus sveikatą. Medicinoje racionali mityba yra neatskiriama įvairių ligų gydymo dalis, o sergant virškinamojo trakto ligomis, — net pagrindinė gydymo priemonė.

Su apetitu suvalgęs maistą žmogus yra patenkintas, jo organizmo funkcijos normalios, geriau sunaudoja maisto medžiagas; nuo to padidėja maisto efektyvumas. Todėl labai svarbu patiekti maistą, kuris žadintų valgytojo apetitą. Reikia tiekti skanius, maistingus, gražios išvaizdos ir valgytojo mėgstamus patiekalus.

Seimoje mitybos reikalais paprastai rūpinasi moteris — šeimininke. Nuo jos žinių ir sumanumo priklauso šeimos maitinimas. Iš tų pačių išteklių galima sveikai ir skaniai maitinti savo šeimą, patiekti įvairių patiekalų, o netinkamai gaminant, galima prarasti apie pusę tų pačių produktų vertės. Dėl to ir kyla reikalas kiekvienai moteriai susidomėti mitybos klausimais, sekti, kas nauja pasiekta šioje srityje, ir mokytis iš šeimininčių, turinčių daugiau patyrimo, kaip namų sąlygomis pagaminti sveiką, skanų ir ekonomišką maistą. Reikia kovoti su klaidinga ir daug žalos darančia "teorija", kad reikia tik turėti iš ko, o išvirti — tai jau mokėsim.

Sveiko žmogaus maistui yra šie pagrindiniai reikalavimai:

1. Maiste turi būti visų medžiagų, iš kurių sudarytas žmogaus kūnas, t. y. baltymų, riebalų, angliavandenių, mineralinių medžiagų, vitaminų ir vandens.

2. Maiste medžiagų turi būti tiek, kiek reikia organizmui pagal jo amžių, lytį, darbą ir sąlygas, kuriose žmogus gyvena.

3. Maistas turi būti šotas ir skanus.

Šiuos reikalavimus galima patenkinti tik žinant, kokią reikšmę žmogaus organizmui turi atskiros maisto medžiagos, ir žinant, kiek šių medžiagų reikia mūsų klimato sąlygomis įvairių darbų dirbantiems ir įvairaus amžiaus žmonėms.

BALTYMAI

Baltymai yra pagrindinė sudedamoji dalis visų organizmo audinių ir jų ląstelių. Maisto baltymus organizmas sunaudoja naujoms ląstelėms sudaryti ir senoms, susidėvėjusioms atstatyti. Kiekvienas žmogus su maistu būtinai turi gauti atitinkamą kiekį baltymų, nes jų negali pakeisti nei riebalai, nei angliavandeniai.

Organizmas, norėdamas savo organų baltymų statybai panaudoti maisto baltymus, turi juos paversti paprastesniais junginiais, nes tik tokiu pavidalu jie įsisunkia į kraują.

Baltymų vertingumas priklauso nuo juose esančių amino rūgščių. Žmogui ymiai vertingesni gyvulinės kilmės baltymai, nes jie turi visų amino rūgščių, iš kurių sudaryti žmogaus kūno baltymai. Todėl jie vadinami *pilnaverčiais baltymais*.

Maisto davinyje ne mažiau kaip vieną trečdali organizmui reikalingų baltymų patariama vartoti gyvulinės kilmės.

Augaliniai baltymai yra ne toki sudėtingi — juose mažiau rūšių amino rūgščių, — todėl jie vadinami *nepilnaverčiais*. Tačiau bulvių, ir kopūstų baltymuose taip pat yra visų amino rūgščių.

Trūkstant amino rūgščių vienuose produktuose galima papildyti, pridedant kitų produktų. Šiuo atžvilgiu labai svarbu maistą įvairinti, nes tik toks maistas aprūpina organizmą visomis jam reikalingomis amino rūgštimis. Patirta, kad grikių kruopų košė su pienu arba duona, *kopūstai ir kiaušinis* yra puikus amino rūgščių derinys.

Sveikas suaugusio žmogaus organizmas normaliomis sąlygomis nesukaupia baltymų atsargos, todėl reikalingus baltymus jis turi gauti reguliariai. Baltymų norma maisto racione yra įvairi.

Baltymų virškinimui, ir jų įsisavinimui didelę reikšmę turi maisto paruošimas. Verdant ir kepat mėsą ar žuvį, baltyminės medžiagos labai pasikeičia. Nuo šilimos baltymai traukiasi ir traukdamiesi išspaudžia dalį vandens, esančio mėsosje. Kartu su vandeniu išspaudžia ir ekstraktviąsias (skonines ir kvapiąsias) medžiagas bei dalį mineralinių druskų. Dėl to virtos ar keptos mėsos svoris sumažėja, arba, kaip sakoma, mėsa nuverda ar nukępa. Verdama mėsa netenka iki 14 procentų savo svorio, kepama iki 37 procentų, žuvis nuverda ir nugaruoja 17-20 procentų. Verdama ar kepama mėsa suminkštėja, ir organizmas ją gali lengviau suvirškinti. Vandenyje netirpstanti ir organizmo neįsisavinama žalios mėsos baltyminio jungiamojo audinio medžiaga — kolagenas pavirsta klajumi — gliutinu, kuris tirpsta vandenyje ir yra organizmo įsisavinimas. Gliutinui ištirpus, ir kiti raumenų baltymai tampa lengviau prieinami virškinamojo trakto sultims.

Kolagenas pradeda virsti klajais, kai produkto temperatūra pasiekia 60 laipsnių Celcijaus (177,2 laipsnius Fahrenheito).

(Bus daugiau)

DIEVO ŽODIS IR SENASIS TESTAMENTAS

Tokią temą nagrinėjo prof. Antanas Rubšys sausio 27 viešame Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinio susirinkime, Kultūros židinio patalpose. Atilankė apie 50 asmenų.

Kadangi šio pobūdžio tema mūsų pasauliškiam neįprasta, dėl to paskaitininkas pradėjo pabrėžė, kad jai pilnai suprasti ir įvertinti reikia tikėjimo, jog Šv. Raštas yra Dievo Žodis. Gi dėl to, kad ji yra aktuali, čia duodam jos santrauka.

„Senasis Testamentas yra pirmoji krikščionių Šventraščio dalis. Šventraštis gi yra Dievo Žodis. Pasinaudodamas žmonėmis, Šv. Rašte Dievas kalba žmonių kalba. Tai Dievo Žodis, išreikštas žmonių lūpomis ir surašytas žmonių rankomis. Dievo Žodis, kaip ir Dievas žmogui, yra šviesa tamsoj: „prieinamas (panašus į žmonių žodžius) ir tolimas (kalba apie įvykius praeity), išganąs (yra tikėjimui iššūkis) ir teisiąs (kelia žmogaus pasimetimą „nuodėmėj“), atleidus (rodo Tėvą laukiant „nuodėmėj“ pasimetusio grįžimo) ir teisingas (įsakmiai teigia, kad žmogaus nuosprendis neša atsakomybę už pasekmes)“.

Po II Vatikano susirinkimo mišiose daugiau skaitoma Šventraščio. Daugelis nesupranta tų skaitymų, ypač ištraukų iš Senojo Testamento. Kas ten kalba? Dievas ar žydai? Daug kas mum ten nepatinka. Mes, lietuviai, galėtume pagalvoti, ar ne geriau jį vietoj skaityti mūsų rašytojų ar istorikų raštus — Valančių, Maironį, Vaižgantą, Šapoką, o ne klausyti žydų literatūros ir istorijos. Ne viskas ten tačiau yra žydų literatūra ir istorija. Tose pačiose knygosose glūdi Dievo Žodis — Jo Apreiškimas, dėl to „Bažnyčia visuomet gerbė dieviškąjį Raštą, kaip Viešpaties Kūną. Ypač liturgijoje ji nesiliauja ėmusi ir dalijusi tikintiesiems gyvenimo duoną nuo Dievo Žodžio ir Kristaus Kūno altoriaus“.

1. SENASIS TESTAMENTAS — TIKĖJIMO IŠŠŪKIS

Nuo pat pirmųjų Bažnyčios dienų Jeruzalėj apaštalai, skelbdami Gerąjį Naujieną — Jėzaus mirtį ir prisikėlimą, ją tampa rėmė su Senojo Testamento pranašystėmis ir taip įtikino žydus, kad Jėzuje išsipildė visa tai, kas buvo parašyta Šventraštyje. Antai šv. Paulius rašo: „Kristus numirė už mūsų nuodėmes, kaip skelbė raštai; jis buvo palaidotas ir buvo prikeltas trečiąją dieną, kaip skelbė raštai... taip mes skelbiame ir taip jūs įtikėjote“ (I Kor. 15; 1-4). „Šis dvigubas kaip skelbė raštai įsakmiai liudija, kad apaštalai skelbdami Dievo darbą Jėzaus mirtyje ir prisikėlime, naudojo Senąjį Testamentą, kad išauktų tikėjimą tuose, kuriems kalbėjo ir rašė“. Pats Kristus savo pasiuntinybei įrodyti rėmėsi Senoju Testamentu: „Pradėjęs nuo Mozės, primindamas visus pranašus, jis aiškino jiems (apaštalams), kas visuose Raštuose apie jį pasakyta“ (Luk. 24:26). Iš to reikia daryti „išvadą, kad Naujojo Testamento tikintieji buvo įsitikinę, jog Senasis Testamentas užima prasmės ir pagarbos vietą krikščionio tikėjime ir gyvenime“.

Dabar Bažnyčia grįžta prie Šventraščio. Kitų tautų tikintieji labai domisi Senoju Testamentu. Mes esame šio srity labai atsilikę. Juo daugiau domiesi Naujojo Testamentu, juo labiau įsitikini, kad jis yra antroji Šv. Rašto dalis; pirmąja yra Senasis Testamentas.

2. SENOJO TESTAMENTO KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Nustebimas ir vargas paskatina žmogų klausyti: Kas tai? Kodėl? Kur esi? Į šiuos nustebimo ir vargo klausimus atsako Senasis Testamentas. Jų atsakymai „glūdi Dievo, o ypač žmogaus, sampratoje“. Šios sampratos išryškėja, kai Senasis Testamentas atsako į klausimus: Kas yra Dievas? Kas yra žmogus? Kas

yra Dievas žmogui ir žmogus Dievui?

Senajo Testamento Dievo samprata

„Dievas Senajam Testamente yra tas, kuris žmogų prašnekina su neišvengiamu klausimu: Kur tu esi? (Prad. (3;9). Duoda Abraomui vilties surasti ir drąsos ieškoti Pažado Žemės, išveda žydus iš Egipto, veda per dykumą ir įveda į Pažado Žemę — Kanaaną“. Taigi ne žydai surado Dievą, bet Dievas surado juos, sukurdamas iš jų sau tautą. „Du dalykai itin ryškūs Senajo Testamento Dievo sampratoj: Dievas yra istorijos Viešpats ir visatos Tvėrėjas. Tolimas ir skirtingas nuo žmogaus ir visatos Savo dieviškumu (transcendencija). Jo vardas, asmeniškasis ir apreikštas, yra Jahvė. Vertimuose Jahvė yra verčiamas Viešpačiu. Bet žydai vardai nebuvo vien tik garsas su prasme, bet pats daiktas ar asmuo. Jahvė yra Jis-Yra (įvykiuose dėl mūsų). Taigi žydams Jahvė, „Jis-Yra“ Dievas Viešpats, yra nuolat ateinąs, žydų pažintas, patiriant jo gerumą, išganymą istorijoj“.

Žmogus Senajame Įstatyme

„Dievo, Jis-Yra (įvykiuose dėl mūsų), sampratos šviesoj Senajo Testamento žmogus suprato save. Du dalykai šiai savipraty itin būdingi: pati žmogaus saviprata ir žmogus istorijos tėkmėj ir raidoj“. Žydai suprato save esant Dievo išrinktais, dėl to niekino pagonis, bet tai buvo klaidinga samprata. „Žmogus Senajame Įstatyme „pramena“ gyvuliui, žvėris ir net moterij. Moteris nesitenkina vien praminimu: nori pažinti, valgydama vaisius, kas gera ir kas pikta. „Noras pažinti žmogui yra besotis“ Pažinti visa ir ieškoti Dievo.

Dievo ir žmogaus sąvokos samprata

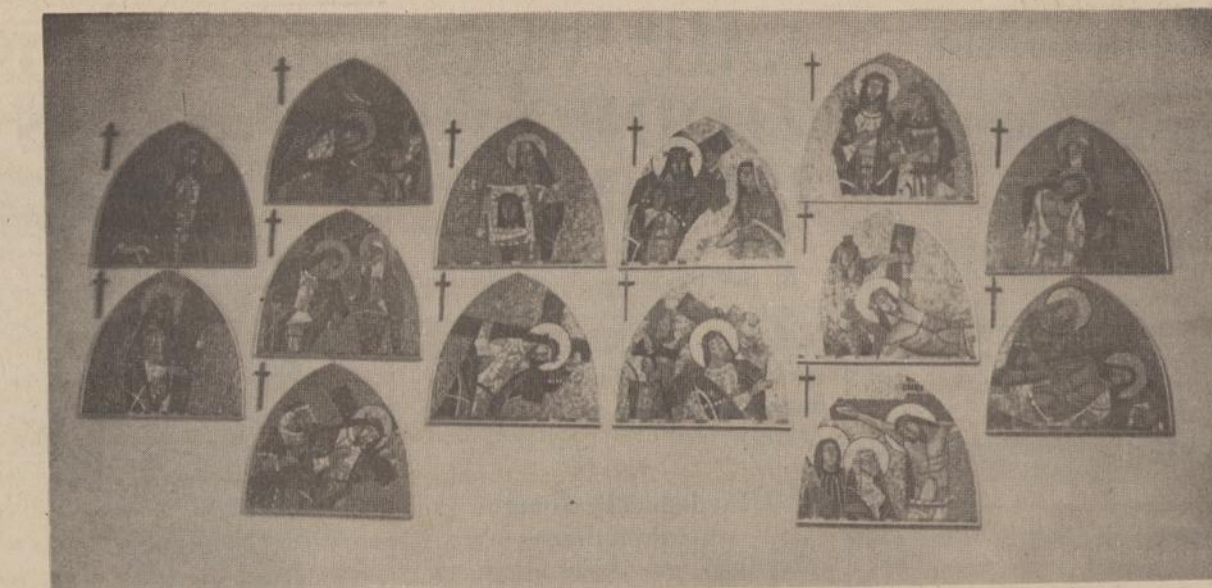
„Žmogaus samprata Senajame Testamente labiausiai išryškėja, panagrinėjus žmogų istorijos tėkmėj ir raidoj“. Senasis Testamentas nelabai domisi, kur ir kada kas įvyko, bet stengiasi perduoti įvykio reikšmę ir prasmę, kreipia dėmesį ir nustebimą ir vargą, išgyventą įvykiuose. Dažnai žmogus imamas kaip grupė ir grupinis išgyvenimas kaip pavienis išgyvenimas, atseit vienas daugelyje ir daugelis viename. „Nors istorija yra žmogaus veiksmas, už kuriuos pats žmogus neša atsakomybę, tačiau žmogaus saviprata istorijoj nėra pasaulietiška.“

„Dievas, Jis-Yra (įvykiuose dėl mūsų), istoriją pradėjo, Jis ir prives ją prie sėkmingos pabaigos. Įvykiai istorijoj pakluta Jo visagalei Valiai. Tokiu būdu žmogaus nuosprendis priklauso Dievo teismui, kuris vyksta istorijoj. Visos gi istorijos raktas yra Jis-Yra (įvykiuose dėl mūsų) — visagale Valia arba Karalystė (padėtis, kurioj Dievo gerumas ir rūpestingumas priimami ir įgyvendinami)“.

Senajame Testamente žmogaus saviprata nustebime ir varge yra aukštesnė už graikų, nes graikuose žmogus paliktas Likimo lemčiai, o žydams neišvengiama lemtis buvo tik prietarai. „Senasis Testamentas pasisako už žmogaus nuosprendį ir vidinę laisvę. Tačiau dorinė Dievo valia esmiškai ir nenugalimai riboja žmogaus laisvę. Kadangi žmogus gali praminti (apvaldyti pavadinant), kadangi jis veržiasi pažinti visa (patirti išgyvenant), jis užmiršta savo trapumo ribas ir tampa aklaplėša.“ „Čia įeina nuodėmė.“ „Nuodėmė savo esme yra aklaplėška savęs patenkinimas ir jį seką nerimas“. Čia ir yra žmogaus nelaimė.

3. DIEVAS ŽMOGAUS VARGE

„Senasis Testamentas yra ne tik žydų, bet ir krikščionių Šventraštis. Žydų Šventraščio ryšys kilo su gimstančia Bažnyčia. Dievas, ateidamas gelbėti žmogaus jo nelaimėj, pats paten-

Kryžiaus Kelių stotys, įrengtos naujame pranciškonų vienuolyne. Šios Aleksandro Kašubienės mozaikinės stacijos buvo įrengtos senajam vienuolyne Bushwick Ave., čia pervežtos ir pritaikytos vienoje sienoje. Nuotr. Algio Norvilos

ka jo varge. Įsikūnijimas, Dievo tapimas žmogum, turi istoriškų laiko ir vietos rėmus.“ Istorijos Viešpats tapo istorijos objektu. Jėzus buvo ir yra I-ojo amžiaus žydas. Jis žydu gimė, mirė, mylėjo savo tėvynę ir tautą. Dėl to, norint jį pažinti, reikia jam pripažinti jo istorišką veidą.

Religijų istorijos duomenimis, yra istoriškios ir mitologiškos religijos. Istoriska religija randa judaizme, krikščionybėj ir islame. Kitos yra mitologiškos. Istoriska religija kilo iš tikro ir prasmingo įvykio, mitologiška iš „tariamo įvykio“. „Naujame Testamente skelbiamas Viešpaties prisikėlimas. Apaštalų įsitikinimu, prisikėlęs ir išaukštintas Viešpats yra tas pats Jėzus, kurį jie pažino savo istorišką patirtim.“ Jie skelbia tikėjimą į Jėzaus mirtį ir prisikėlimą, kaip įvykius istorijoj. „Per juos Dievas įžengė į istoriją vienkartinu būdu ir, sykį įžengęs, pasilieka jį žmogaus išganymui ir nuteisinimui.“

Evangelija Bažnyčios skelbiama kaip Izraelio istorijos atbaidimas. „Visagalis, įžengdamas į istoriją, turėjo praverkti vaikui. Tiesa, nebuvo būtina, kad įsikūnijimas įvyktų Palestinoj, tada ar tada. Tapęs Žmogum kitoj vietoj ir kitu laiku, Dievažmogis būtų turėjęs ir kitą veidą. Be veido jis nebūtų likęs.“ Bet argi mum nustatyti Dievui, kurios tautos žmogum jis turėjo gimti?

„Jėzus buvo Izraelio Mesijas, graikiškai Kristus, o lietuviškai Pateptasis. Mesijas Senajame Testamente buvo naudojamas Tikėjimo ir Likimo samplakai išreikšti. Jėzus pakeitė ne tik šią samplaką, bet ir apimtį. Kalbė-

damas izraelitams, panaudojo Senojo Testamento naudotus titulus ir sampratas. Apaštalai, skelbdami Evangeliją, skelbė Jėzų kaip Mesiją ir Viešpatį žydams ir pagonim. Gi skelbti Jėzų kaip Dievo Mesiją žydų Rašto titulaus pagonim turėjo būti labai sunku. Atsisakyti šio vardo reikėdė atimti iš Jėzaus jo pasiuntinybę, paneigti jame Dievo darbo istorijoj užbaigimą.“

Jėzus, kaip Izraelio Dievo Mesijas, ateina iš Izraelio istorijos pilnumos, iš Senojo Testamento. „Paskiri mesianiniai tekstai ir paskiros pranašystės apie ateisiantį Mesiją, nors ir būtų kartu imamos, neišreiškia Izraelio Mesijo sampratos.“ Ši samprata išryškinama tik Naujajame Testamente.

Šia paskaita, kuri vėliau bus išsiaiškinti spaudoj, paskai-

PIRMASIS LIETUVIS KUNIGAS AMERIKOJE

Pirmasis lietuvis kunigas Amerikoje yra kunigaikštis Dimistras Augustinas Galicinas. Jis buvo gimęs 1770, Amerikoje kunigo mokslus baigė 1795, mirė 1840. Pagarsėjo kaip Al-legheny kalnų apaštalas. Jis buvo kilęs iš Lietuvos kunigaikščio Gedimino sūnaus Narimanto šakos ir pirmas čia atvežęs herbą su Lietuvos Vyčiu.

— Pirmoji lietuvių Šv. Kazimiero parapija įsikūrė 1872 Shenandoah, Pa. Ją suorganizavo marjonų vienuolis kun. Andrius Strupinskas. Jo netekus (1877), klebonu buvo paskirtas lenkas. Tada lietuviai ėmė reikalauti lietuviškai mokačio kunigo, sukėlė net muštynes.

suteikė mums laikinąją tėvynę, kad mes lengviau pasiektume amžinąją.

Tačiau, gailestingasis Tėve, Tu matai, kaip šiandien mūsų tauta kenčia okupanto užgožtą tėvynę priespaudą bei persekiojimus ir kaip norima išrauti Dievą iš lietuvių širdžių. Todėl pažvelk į Lietuvą, dabar einančią skaudžiu kryžiaus keliu. Teatneša ši sunki dalia ne pražūtį, o tautos prisikėlimą.

Lietuvos laukų Rūpintojėli, užtariant mūsų tautos žiedui karalaičiui šventajam Kazimieriui, teikis pažadinti mūmų šventųjų vadų, kurie surinktų išblaškytuosius visame pasaulyje Lietuvos vaikus ir nuvestų juos prie Aušros Vartų Marijos Dievo Motinos kojų atnaujinti sandorai su jos Sūnumi Jėzumi Kristumi, kad geležinis vilkas vėl sustaigtų mūsų karalių sostinėje Vilniuje ir kad mūsų laisvės trispalvė vėliava vėl suplevėsuotų ant Gedimino kalno pilies bokštų.

Dangiškasis Tėve, Tu įdiegei mūsų širdyse tėvynės meilės ugnį ir nori, kad ji liepsnotų, nes mes esame kūnas iš jos kūno, siela iš jos dvasios, mūsų gylose teka jos kraujas. Ji yra brangi mums kaip motina, kaip gimtieji tėviškės namai. Mes visa širdimi mylime šiandien kenčiančią savo motiną tėvynę Lietuvą ir norime jai padėti savo maldomis bei aukomis, skiriamomis Lietuvii Katalikų Religinei Šalpai.

Tėve, visokeriopos gerumo Šaltini, laimink mus, Savo Seimos vaikus, ir mūsų sutartinai vieningą labdarą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

tininkas atidengė, kad Senasis Testamentas nėra vien mum be-reikšmė Izraelio tautos istorija, kaip daugelis mūsų galvoja, kuri be reikalo yra įjungta į liturginius skaitymus, bet yra paties Dievo Žodis, kuriuo Jis save, savo vardą, savo darbus ir savo valią apreikšė žmonėm ir, jiems patekus į vargą, pažadėjo atsiųsti Mesiją, parinko tautą, kurioj Jo Sūnus turės įsikūnyti, gimti, mirti ir prisikelti, kaip istorinis asmuo, paveldėdamas savo tautos veidą, kad, jam atėjus į pasaulį, iš to paties Dievo Žodžio Senajame Testamente jį kaip Mesiją būtų galima atpažinti.

Tiesa, paskaitininkas vienoj paskaitoj negalėjo išsemti tokios plačios temos, tačiau jis praverė mum langą, pro kurį „žiu-rint į Senąjį Testamentą su kruopščiu smalsumu, pamatomas Dievas, kuris ieško žmogaus, ir žmogus, kuris suranda save Dievuje“. Panašių paskaitų ir studijų laukime ir ateityje ne tik iš prof. A. Rubšio, bet ir iš kitų Šv. Rašto žinovų, kurių turim, bet iki šiol jie mum platesnių Šv. Rašto-Dievo Žodžio horizontų kažkodėl neatveria.

T.V.G.

The Voice of the Martyrs, Kalifornijos Glendale laikraštis (Nr. 5/73), perspausdino iš italų kalba leidžiamų Elta-Press informaciją (Nr. 11) žinią apie Lietuvos katalikų pogrindžio Bažnyčią ir persekiojimus Kazachstane. Sovietinis Leninskij Put (Nr. 188) rašo apie teisiamus kun. Albiną Dumbliauską ir seserį Petronelę Mickevičius. Jie kaltinami organizavę naktines pamaldas, mėginę susisiekti su Vatikanu, pakišdami laišką po kilimu vagone, einančiame į Vakarų, organizavę slapta vienuolyną. Kun. Dumbliauskas ėmęs penkis rublius už mišias ir tais pinigais šelpęs vienuolyną. Sovietų laikraštis piktinasi, kad kun. Dumbliausko laikysena esanti „begėdiškai drąsi“ ir kad jis „nė negalvojęs prisipažinti kaltas, priešingai — esąs karin-gai nusiteikęs. Glendale laikraštis cituoja kun. Dumbliauską: „Jei sėdėsit sudėję rankas, komunistai užvaldys visą pasaulį.“ Taip pat paminėta, kad, anot Elta-Press, ne tik katalikai, bet ir užsienio protestantai šelpia persekiojamuosius. (E)

— Kun. J. Danauskas, ilgus metus rūpinęsis Belgijos lietuvių katalikų sielovada bei reiškęs kultūrinę srity, šių pareigų atsisakė, susilpnėjęs sveikatai. Vysk. A. Deksnio nurodymu Prancūzijos, Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo lietuvių katalikais rūpintis Paryžių gyvenantis kun. J. Petrošius.

— Kun. dr. Kazimieras Ruibys, St. Mary, Tiskiwa, Ill., parapijos klebonas, išrinktas į savo vyskupijos kunigų senatą.

— Seselės Kazimierietės, laimingai užbaigusios mokslo metus pradžios mokykloj, dalyvavo Kalėdų naktį Buenos Aires, Argentinoj, prie obelisko mišiose. Jų vadovaujamas jaunimo choras „Schalom“ laimėjo už kalėdinių giesmių išpildymą atžymėjimo lentelę ir dalyvavo 7 televizijos stoty, kur giedojo giesmes.

BAŽNYČIOS TARNYBOJE

— Prel. J. Karalius, didelis lietuviškosios kultūros mecenatas, nuolat stambiomis aukomis remia įvairius kultūrinius žygius. Dabar jis yra mecenatas kantatos apie Vilnių — „Tu Vilnių pasilik, valdove“. Kantata skiriama Gedimino sostinės 650 metų jubiliejui atžymėti. Žodžius parašė poetas Kazys Bradūnas, muziką rašo kompozitorius Bronius Budriūnas.

— Vysk. V. Brizgys atvyksta į New Yorką ir čia išbus visą savaitę. Vasario 10 jis dalyvauja Kultūros židinio dedikacijoje, koncelebruoja mišias ir pasako pamokslą, gi vasario 17 jis dalyvauja Apreiškimo parapijos bažnyčioje, kur taip pat laikys iškilmingas mišias ir pasakys pamokslą.

— Religinii giesmių plokštelę išleidžia Philadelphia choras Viltis. Chorui diriguoja Leonas Kaulinis. Plokštelė pavadinta „Gelbėk mus“.

— Šv. Andriejaus lietuvių parapija Philadelphiaje mini savo gyvavimo 50 metų sukaktį. Ji įkurta 1924 metais.

— Prel. Vytautas Balčiūnas buvo atvykęs į Kat. Mokslo Akademijos židinio susirinkimą New Yorke ir lankėsi Darbininko redakcijoje. Jis tvarko ir organizuoja knygų seriją „Krikščionis gyvenime“. Jo rūpestiū dabar bus išleista Antano Maceinos veikalo „Krikščionis pasaulyje“ — antroji pataisyta laida. Tos laidos mecenatas — Hamiltono lietuvių parapija ir jos klebonas prel. dr. J. Tadaraszkas.

— Kun. Prano Geisčiūno, ilgamečio Balfio reikalų vedėjo, sveikata yra pablogėjusi. Šiuo metu jis gyvena ir gydo-si seserų vienuolyne Putname.

— Seselė Urbana, kuri gyvena prie Maspetho lietuvių bažnyčios ir kuri patarnauja Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje, sėkmingai dėsto religiją lituanistinėje Maironio mokykloje Brooklyne. Seselė yra gimusi ir augusi Amerikoje, bet ji turėjo progos nuvykti į Lietuvą ir Dotnuvoje Žemės Ūkio Akademijoje studijavo agronomiją. Kalba lietuviškai labai gerai.

— Vladas Kulbokas, literatas ir kritikos istorikas, pradėjo ruošti spaudai veikalą „Religinis elementas lietuvių poezijoje“. Šis knyga yra suinteresuota išleisti Krikščionis Gyvenime leidykla.

— Venecuelos viename slėnyje, 500 metrų aukštumoje, yra 14,000 gyventojų turintis miestelis, pavadintas švento Kazimiero vardu — San Casimiro de Gueripa. Miestelyje yra šv. Kazimiero garbei pastatyta bažnyčia ir parapija. Venecuelos lietuviai atkreipė dėmesį į šio miestelio pavadinimą, ėmė tyrinėti jo istoriją. Iš archyvinių dokumentų patirta, kad šv. Kazimiero de Gueripa parapija buvo įsteigta 1784. Čia buvo pastatyta pirmoji šv. Kazimiero vardo koplyčia, kuri buvo sugriauta 1812 Venecuelą nusiaubusio žemės drebėjimo. 1875 buvo pradėta statyti nauja bažnyčia, kuri ir dabar tarnauja parapijos reikalams. Šios bažnyčios centriniame altoriuje yra šv. Kazimiero statula, jos sienas puošia šv. Kazimiero gyvenim vaizduojančios freskos, po stiklu rymo Rūpintojėlis. Sprendžiant iš bažnyčios altoriaus ir freskų, matyti, kad jų kūrėjas turėjo pakankamai žinių apie šv. Kazimierą ir jo gyvenimą.

— Prel. M. J. Urbonas, Du Bois, Pa., klebonas ir tretininkas, dažnai paremias spaudą aukomis ir senesniais leidiniais, vėl atsianti ankstesnės Amerikos lietuvių kartos reitesnių spaudinių pavyzdžių. Dėkojam už talką.

MALDA

atidarant Lietuvii Katalikų Religinės Šalpos koncertakademiją 1973 gruodžio 16

KUN. LADAS BUDRECKAS

Brangūs lietuviai Kristujel! Šiandien mes čia susirinkome valandėlei susitelkti maldoje, savo širdžių mintimis persikelti į tolimą mūsų tėvynę Lietuvą, prisiminti persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, kovotojus už teviškės laisvę ir visus mūsų mylimus artimuosius, gyvus bei mirusius. (Tylos minutė).

— Visagalis Tėve, Tavo Apvaizda iš amžių glūdumos pašaukė lietuvių tautą į gyvenimą ir atvedė ją į Pabaltijį, kad ji, priėmusi krikščionybę, savo nuosava kalba bei iš širdies plaukiančiomis giesmėmis ir aukštos moralės tradiciniais lietuviškais papročiais Tave, Tėve, garbintų, mylėtų ir, laikydamasi Tavo įsakymų, įsijungtų į Tavo išrinktųjų tautų šeimą amžinybėje. Tu

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, Nr. 7

NUSIKALTOTE TUO, KAD PADĖJOTE GĖLES PRIE PAMINKLO VYTAUTUI — FEODALUI, GROBIKUI...

3

VIETOJ ŽOLINĖS — “DERLIAUS NUĖJIMO ATLAIDAI”

(Vietoj žolinės — “derliaus nuėmimo atlaidai”)

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA

Vilnius. 1973 m. rugpiūčio mėn. pradžioje Religijų reikalų tarybos įgaliotinio pavaduotojas Murnikovas pranešė Lietuvos vyskupams ir valdytojams, kad rugpiūčio mėnesį “dėl derliaus nuėmimo” nebus galima sekma-dieniais ir per Žolinę (rugpiūčio 15) teikti Sutvirtinimo sakramento.

Tikintieji, nežinodami uždraudimo, rugpiūčio 5 gausiai susirinko į Šilalę ir Aluntą, ir koks buvo jų pasipiktinimas, kad dėl tariamo derliaus nuėmimo vyskupui neleista atvykti.

Vysk. R. Krikščūnas Panevėžio vyskupijos kunigam pranešė, kad dėl derliaus nuėmimo reikia atidėti vėlesniam laikui net atlaidų iškilmes. Kunigai atlaidus šventę kaip anksčiau, o valdžia nedrįso kištis.

Rugpiūčio 5 kunigai iš sakralų informavo tikinčiuosius apie Sutvirtinimo sakramento atidėjimą vėlesniam laikui. Drąsesnieji kunigai atvirai nurodė tikrąsias draudimo priežastis.

Murnikovui ir kitiems valdžios atstovams rūpėjo sukludyti tūkstančiams vaikų jiems patogiausiu metu priimti Sutvirtinimo sakramentą.

Sutvirtinimo sakramento teikimo uždraudimas yra grubus valdžios kišimasis į religinį kultą.

(Įgaliotinis KLBKronika):

1973.V.8 naujasis Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas susisaukė einančius pareigas vyskopus ir valdytojus pirmai pažinčiai. Jis buvęs labai mandagus, žadėjo visur padėti, duoti leidimą katekizmo išleidimui, devocionalijų gaminiui. Paskui, susirinkusiems parodęs “LKB Kronikos” penktąjį numerį, apgailestavo, kad šis leidinys “šmeižias” tarybinę tikrovę, yra skirtas užsieniui, kad prie jo nagus yra prikišę kunigai ir kad kažkam reikią nukentėti. Kita didelė “blogybė” Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvenime yra parašų rinkimas po įvairiais pareiškimais.

Panašias mintis įgaliotinis K. Tumėnas išdėstė šiaulius ir Joniškio dekanatų kunigams, pirmąjį kartą pokario metais susirinkusiems į dekanalinę konferenciją.

(Gėlės prie Vytauto paminklo — nusikaltimas):

Vilniaus V. Kapsuko Universiteto studentai, suorganizavę turistinę kelionę po Dzūkiją, sumanę aplankyti ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto paminklą Perlojoje (Varėnos raj.). Nusipirkę gėlių, devyniose iškeliavo į žygių gegužės 13.

Atėję į Perloją, prie Vytauto paminklo padėjo gėles, bet nei dainavo, nei kalbų sakė. Juos čia atskė saugumo pareigūnas, vėliau telefonu iškvietęs kitus saugumiečius ir miliciją. Studentus, grįžtančius namo, kely sulaukė, grąžino į Perloją, ir prsidėjo tardymas. Ir štai kokie jo rezultatai: iš universiteto pašalinti trys aktyviausi, jau anksčiau įtarti studentai: Eugenijus Banys, Remigijus Kajeckas ir Pranas Grigas.

Pirmiausia jie pašalinti iš VLKJS (komsomolo) už komjaunuoliškos drausmės laužymą, o Kajeckas dar ir už nepastovias pažiūras (kratos metu rasta maldaknygės).

Iš universiteto išmesti visi trys už grubų drausmės laužymą. Prorėktorius mokymo reikalui Sudavičius ir vadovybė kaltino studentus, kad be jokios progos nešė gėles prie Vytauto paminklo. Tai buvo, anot uni-

versiteto vadovybės, užmas-kuotas Kalantos metinių minėjimas.

Nukentėję studentai, ieškodami teisybės ir užtarimo, kreipėsi net į Lietuvos KP centro komitetą. Ir čia jiems buvo atrėžta:

— Užtenka, kad padėjot gėles prie Vytauto — feodalo ir grobiko! Tai nesuderinama nei su komjaunuolio, nei su tarybinio žmogaus principingumu ir patriotiškumu.

Štai kaip vertinama mūsų tautos praeitis!

(Partija tvarko Sutvirtinimo sakramento teikimą):

Ratnyčia. 1973 liepos 8 Ratnyčios bažnyčioje Vilniaus vyskupijos valdytojas mons. Č. Kri-vaitis teikė Sutvirtinimo sakramentą. Nors sakramentų teikimas yra grynai Bažnyčios vidaus dalykas, bet valdžia tuo labai domisi. Valdžios pareigūnai sprendžia, kur ir kiek kartų per metus galima teikti Sutvirtinimo sakramentą, rūpinasi, kaip visos iškil-mės organizuojamos. Štai, pavyzdžiui, prieš pat šias iškilmes Ratnyčios klebonas kun. A. Andriuskevičius buvo pakviestas į Varėnos rajono DŽDT (darbo žmonių deputatų tarybos) vykdomojo komiteto pirmininko kabineta pokalbiui. Buvo nurodyta, kad vyskupijos valdytojas būtų sutiktas tikiai šventoriuje. Rajono vykdomojo komiteto pirmininkas pagaidavo, kad kuo mažiau žmonių išlydėtų valdytoją.

Liepos 8-ją nuo ankstyvo ryto pėsti ir važiuoti tikintieji traukė į Ratnyčią. Ankstyvi buvo ir valdžios “talkinginkai”. Visuose keliuose į Ratnyčią atsirado auto inspektorių postai, kurie stabdė mašinas, tikrino vairuotojų dokumentus, neretai klausė, kur ir ko važiuoja.

Kolūkams ir kitoms įstaigoms buvo uždrausta tam reikalui duoti transportą, arklius. O jeigu kas ir bandė pasinaudoti tomis priemonėmis, autoinspektoriai nepraleido. Pats autoinspektoriaus, budėjęs prie Druskininkų tilto, už pavadžio apskuo vežimą, kuriame sėdėjo keletas vaikų.

Asmeninį transportą nuolat tikrino priekabūs autoinspektoriai. Kai kurie vairuotojai buvo patikrinti net 6 kartus.

Autobusai, kursuojantys į Ratnyčią, Druskininkus, Baltaiškę, negalėjo visų norinčių atvežti.

Ne mažiau valdžios “talkinginkų” buvo prie šventoriaus, šventoriuje ir net bažnyčioje. Čia jų pareigos buvo kitos: užrašinėti mašinų numerius, stebėti žmones, klausytis kunigų pamokslų, gaudyti rožančių, maldaknygių, kryželių ir šventų paveikslų pardavėjų. Pastarąją užduotį jie stengėsi atlikti rytu, kai tik prekiautojai šventoriuje išsidėstė savo prekes, o tikinčiųjų dar buvo nuperdagiausia. Nukentėjusieji pasakojo, kaip šitai buvo daroma. Prisiartinę keli civiliai vyrai (kartais net 7) pradeda tarsi rinktis sau rožančius ar maldaknyges, varto, žiūrinėja, klausinėja kainų, ir staiga vieni griebia prekiautoją, kiti, čiupę prekes, kuo greičiausiai sprunka iš šventoriaus. Visa tai stengiamasi atlikti be triukšmo, kad nekiltų sąmyšis ir tikintieji neišva-duotų suimtųjų. Jei prekiautojas pradėdavo garsiau teisintis ar verkti, jam įsakydavo tylėti. Devocionalijos kartais čia pat būdavo išniekinamos, plėšomos, spardomos kojomis.

Tą pačią dieną pamoksle kun. L. Kunevičius viešai pasmerkė šį negarbingą elgesį. Pamoksli-

ninkas sakė, kad tikintieji yra ir taip prievarta nuskurdinti, nes jiems negalima turėti religinės spaudos — laikraščių, žurnalų, knygų; jie negali naudotis radijo ir kitomis civilizacijos priemonėmis savo tikėjimui pažinti ir gilinti. Negana to, net rožančių, maldaknygių ar kryželių jiems neleidžiama įsigyti.

Nežiūrint kliūčių, Ratnyčion susirinko apie 7000 žmonių. Sutvirtinimo sakramento priėmė 2700 vaikų ir jaunimo.

Bažnyčioje prie klausyklių buvo didelės eilės. Ypač gausu buvo tikinčiųjų iš Baltarusijos, nes ten maža yra kunigų.

Valdžia buvo nepatenkinta Sutvirtinimo sakramento teikimo iškilėmis. Ratnyčios klebonas buvo iškviestas į Varėnos rajoną, kur Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Visockis priekiaštavo dėl Gerdašių klebono kun. L. Kunevičiaus pamokslų. Pats Sutvirtinimo sakramento teikėjas irgi buvo įgaliotinio K. Tumėno bartas, kad Ratnyčioje blogai buvo parinkti pamokslininkai.

“Sukuotas” buvo ir Gardino dekanas, kam siuntęs savo tikinčiuosius į kitą respubliką. Reikalavo pranešti, kiek jo dekanate išduota Sutvirtinimo sakramento kortelių.

Šiandien daug kalbama apie “šaltojo karo” likvidavimą, įtampų atpalaidavimą ir abipusiškai naudingą bendradarbiavimą net su kapitalistinėmis šalimis. Tikintieji, deja, nesulaukia, kada tarybų valdžia atsisakys šaltojo karo metodų prieš tikinčiąją liaudį, kada atpalaiduos diskriminacijos varžtus.

(Nei katekizuoti nei žinių tikrinti):

(Valkininkai. 1973. VII. 20 šios parapijos klebonas kun. Algimantas Keina zakristijoje tikrino dvi mergaites, ar pasirengusios Pirmajai Komunijai. Netikėtai į zakristiją įsiveržė Varėnos rajono pareigūnas Šalna su korespondentu Daugėla. Vienas fotografojo vaikus, kitas šaukė:

— Nevalia nei katekizuoti vaikus, nei tikrinti jų žinias! Iš viso nevalia vaikus vesti į bažnyčią. Yra tik viena mokykla! ... Mergaites ativedusi moteris drąsiai gynė savo mergaičių teises:

— Mes turime teisę vaikus vesti išpažinties. Mes prašome, kad kunigas patikrintų vaikų religines žinias. Jūs neturite teisės mums šitai uždrausti. Jei neleisite viešai, mes slapta vesimės vaikus į bažnyčią, eisime į pogrindį.

Valdžios pareigūnai kaman-tinėjo moterį, kad pasakytų savo pavardę. Šiai atsisakius, prisistatė Varėnos rajono saugumo komiteto pareigūnas moterį nusivedė į apylinke.

Kadangi Varėnos rajono komisija užtiklo egzaminuojamus tik du vaikus, tai klebono nubaudė. Atrodo, tikėtasi užklupti didelį vaikų būrį.

(120 tėvų skundas dėl vaikų prievartavimo):

Ceikiniai. Lietuvos TSR Švietimo Ministrui M. Gedvilui Vilniaus Arkivyskupijos kurijai Ignalinos raj. Ceikinių parapijos mokinių tėvų

Pareiškimas

1972.IX.5 mes, Ceikinių parapijos tikintieji, parašėme TSKP CK Generaliniam Sekretoriui pareiškimą, kurio nuoradą pasiuntėme ir Jums. 1972.X. 10 Jūs parašėte mums tokį atsakymą: “Atsakydami ir Jūsų pareiškimą, pranešame, kad bažnyčia negalinti kištis į mokyklų reikalus, ardyti nustatytą tvarką ir versti mokinius atlikti religines apeigas. Švietimo Ministras M. Gedvilas.”

Rūpintojėlis, lietuvių liaudies skulptūra

Ypač iš Švietimo Ministro mes laukėme rimtesnio atsakymo. Iš visų mūsų išdėstytų faktų galima aiškiai matyti, kaip mokytojai ir net Švietimo skyriaus vedėjas kišasi į Bažnyčios vidaus reikalus ir nepaiso pagrindinių tėvų teisių. O Jūsų atsakymas tartum norėtų mus, skriaudžiamus, apkaltinti.

1969.III.3 Ceikinių parapijos mokinių tėvai rašė Švietimo ministerijai, kad Valėnų mokytoja Kanišauskaitė pašalino iš mokyklos Galatiličio Verutę ir Onutę ir Varnienės Almą, kam motinos savo mergaites per Kalėdas nusivedė į bažnyčią. Tame pačiame pareiškime Jums rašėme, kad 1967 m. gegužės mėn. per atlaids atvažiavo į Ceikinius Ignalinos Švietimo skyriaus vedėjas Jadzevičius ir, išsikvietęs iš bažnyčios mūsų kleboną, kažkiek laiko trukdė pamaldas.

1966 Ceikinių mokytoja Medeišytė, norėdama visus mūsų vaikus įrašyti į pionierius, davė mokiniams lietuvių kalbos rašto darbą, kad išmokyti vaikai rašyti pareiškimą įstoti į pionierius. O kada mokiniai tokį pareiškimą kaip lietuvių kalbos pratimą

parašė, tuomet mokytoja, surinkusi tuos rašinius, mokiniams pasakė: “Jūs dabar jau esate pionieriai!”

1967.I.16 Ceikinių mokytoja Šiaudinienė vėlai vakare išvarė iš bendrabučio Algį Sapiegą, kam šis nesirašė į komjaunimą ir lankydamo bažnyčią. Berniukas ėjo namo 7 km naktį, esant 25 laipsniams šalčio ir siaučiant pūgai. Grįžęs susirgo.

Mūsų paskutiniame pareiškime buvo nurodyta Jums faktai, kaip mokiniai, be tėvų žinios, verčiami rašyti visokius pareiškimus, kad būtų galima apkaltinti kunigą, kaip mokytojai baudžia mokinius net už tai, kam šie prie šventoriaus pasistato savo dviračius ir t.t.

Mums atrodo, kad mokytojai taip nesielgtų, jei Švietimo Ministerija tokiem dalykam nepri-tartų.

Mes norėtume žinoti, kaip visa tai derinasi su tarybine Konstitucija, kuri visiems garantuoja sąžinės laisvę?

Mes tikimės, kad Jūs rimčiau pasvarstysite tokius klausimus ir ateityje visas šias negeroves pašalinsite.

Ceikiniai, 1973.III.28. Pasirašė 120 tėvų.

ĮTAMPA KAUNE R. KALANTOS MIRTIES SUKAKTIES DIENĄ

KAUNO ARKIVYSKUPIJA

Kaunas. R. Kalantos tragedijos metinių proga Kaune buvo jaučiamas karo stovis. Milicininkų knibždėjo ne tik Laisvės alėjoje, bet ir visame Kaune. Milicijos uniforma perrengti net kareiviai. Milicininkai budėjo “apsi-saryavę” “bananais” ir radijo siųstuvais. Iš įstaigų ir mokyklų paskirti žmonės palaikyti tvarką gatvėse. Gegužės 14 Laisvės alėja buvo pilna žmonių, tačiau milicija jiems neleidavo sustoti. Naktį prieš gegužės 14-ąją ant Kauno miesto Vykdomojo komiteto pastato suplevėsavo trispalvė vėliava, bet ji buvo greitai pastebėta ir nuimta. (Ši žinia išgirsta iš vieno saugumiečio). Visi asmenys, išdrįsę padėti gėlių ant R. Kalantos kapo ar jo susideginimo vietoje, buvo areštuoti. Kiek areštuotų, nežinia. Trumpai paminėti R. Kalantos metinės Kauno jaunimas susibūrė Centriniam bulvare. R. Kalantos metinės praėjo be ypatingesnių incidentų.

Pagrindiniai demonstracijos dalyviai šį kartą buvo kareiviai ir milicininkai, akivaizdžiai parodę, kaip tarybų valdžia bijosi laisvos minties. Tomis dienomis daug mokinių dėl įvairių priežasčių buvo iš Kauno išvežti. Kai kuriose mokyklose “užsi-ėmimai” truko nuo 8 ryto iki

10 val. nakties, kad tik moksleiviai negalėtų išeiti į miestą. Be to, besimokantiems gegužės 14 įsakyta nepasirodyti Laisvės alėjoje, uždrausta net į parduotuves eiti.

(Byla dėl bažnyčių apiplėšimo):

1973.VI.5 Kauno rajono liaudies teismas svarstė Dambickienės bylą už Babtų ir Vandžiogalos bažnyčių apiplėšimą. Teismui pirmininkavo J. Martusevičiūtė. Nuosprendyje rašoma, kad Dambickienės kaltė pilnai įrodyta, nes apiplėšė Babtų ir Vandžiogalos bažnyčias, be to, vogė iš kapinių prie vainikų pritvirtintus meniškų rankšluosčius ir žvakes. Visi šie daiktai rasti pas ją kratos metu. Kadangi kaltinamoji serga skleroze ir gydoma psichiatrinėje ligoninėje, tai nuo bausmės atleista. Į teismą ieškove buvo pakviesta paprasta kaimo moterėlė, kuri nesugebėjo užduoti net menkiausio klausimo. Kaltinamosios sugyventinis Savickas, išgyvenęs su teisiama 10 metų, teisme dalyvavo ne kaip kaltininkas, o tik liudininkas.

Šis teismas nėra išimtis tarybinių teismų praktikoje. 1964 metų vasarą buvo apiplėšta Kašiadorių bažnyčia. Plėšikas su-laikytas, kai bandė įsibrauti į Vievio bažnyčią. Paaiškėjo, kad

jis “plataus masto veikėjas” — jau Rygoje apiplėšęs cerkvę.

Prokuratūra nenoromis ėmėsi sudaryti bylą, o spalio 6 įvykusiame teisme teisėjas Kasperavičius plėšiką bandė visaip pateisinti. “Jo sunkios materialinės sąlygos... Pamatęs bažnyčios bokštus, pagalvojo, gal čia būsią nepanaudotų pinigų”... Maža to, teisėjas pasinaudojo proga apkaltinti bažnyčią ir kunigus. Neiškentęs kun. Šalčiūnas replikavo teisėjui: “Kas, pagaliau, kaltinamasis: šis plėšikas, ar mes, bažnyčios atstovai”?

Plėšiką nuteisė sąlyginai ir tuojau pat paleido. Kardomoji priemonė panaikinta dar prieš teismą.

Panašūs teismai tik skatina nusikaltėlius plėsti bažnyčias. Štai 1973 liepos mėn. du chuliganai naktį įsiveržė į II Alytaus bažnyčią ir iki sąmonės netekimo akmenimis primušė bažnyčios sargą.

(Nei bažnyčioj nei pas ligonį):

Šventybrastis. 1973 Kėdainių rajono Kultūros skyrius atleido iš darbo Šventybrasties bibliotekos vedėją Janiną Rutkūnaite už rimtą “nusikaltimą” — per Velykas buvo bažnyčioje!

Girdžiai. Pateikiamas šios parapijos klebono pranešimas J.E. vyskupui J. Labukui:

1973 gegužės 30 Petrus Klimienės vyras, pasamdęs lengvąją mašinėlę, nuvežė mane, Girdžių parapijos kleboną, į Smalininkus aprūpinti sunkiai sergančios jo žmonos, gulincios infekciniame skyriuje. Atvykome 18 val. Jos vyrą įleido pas ligonę į palatą, o manęs, kunigo, nesutiko leisti. Gydytoja liepė skambinti į Jurbarką ir iš rajono gauti leidimą. Taip ir sugrįžau, nesuteikęs sunkiai sergančiai sakramentų.

Kai pasmerktasis prašo užsiriūkyti ar ko nors kita, jo priešmirtinis noras patenkinamas. Čia gydėsi ne kriminalistė, bet lojali tarybinė pilietė, o jai nebuvo parodyta žmoniškumo. Jeigu jos vyrą įleido į palatą, tai kodėl neleidė manęs?

Panašūs tarybinių darbuotojų persistengimai tik erzina piliečius ir nustato prieš esamą santvarką.

Jei kada nors, Ekscelencija, kalbėsitės su Religijų reikalų įgaliotiniu, gal derėtų apie tai jį informuoti.

Girdžiai, 1973.VI.1. PANEVĖŽIO VYSKUPIJA

(Byla kun. Liesiui už vaikų katekizavimą):

Utenos rajonas. Pateikiame kun. A. Liesio pareiškimą Utenos liaudies teismui ir gynybinę kalbą, kurios teisėjas neleidžia perskaityti:

Utenos rajono liaudies teis-

mui

Nuorašai: LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui, Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui, Panevėžio Vyskupijos kurijai

Kun. A. Liesio, gyv. Utenos raj. Daunorių kaime,

Pareiškimas

Utenos rajono Vykdomojo komiteto administracinė komisija 1973 birželio 29 konstatavo, kad aš 1973.VI.12 Daunorių bažnyčioje grupę vaikų mokiau katekizmo. Komisija nusprendė, kad aš tuo būdu esu pažeidęs LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo šį nutarimą:

“Įstatymų apie religinius kultus pažeidimas pasireiškia šiais veiksmais: ... organizavimas ir vykdymas vaikų ir jaunuolių specialiųjų susirinkimų ... neturinčių ryšio su kulto atlikimu.” (Žr. LTSR ATP 1966.V.12 nutarimas “dėl administracinės atsakomybės už įstatymų apie religinius kultus pažeidimą”).

(Ar įstatymai susirinkimus draudžia?):

Paskaite šį Prezidiumo nutarimą, aiškiai matome, kad šiuo nutarimu yra draudžiami vaikų susirinkimai tik tie, kurie nesusiję su kulto veiksmais (atlikimu). O tie, kurie su kulto veiksmis susiję, nedraudžiami.

(Bus daugiau)

KULTŪROS ŽIDINYJE VYKO SĖKMINGAS LB SUVAŽIAVIMAS

Visos nuotraukos K. Čikoto

Aušra Zerr, JAV LB KV vice chairwoman and LB council member.

Algimantas Gečys, JAV LB KV acting vice chairwoman and LB council member.

Dr. Petras Vileišis, JAV LB Council member and LB Waterbury branch chairman.

Antanas Masionis, Lithuanian consulate inspector.

Lietuvių Bendruomenės organizacinę veiklą apylinkių bei apygardų sritiniai suvažiavimai yra vykdomi nuo JAV LB pirmųjų dienų.

Rytiniame Amerikos pakraštyje gan gausiuose lietuvių telkiniuose, pradedant nuo Bostono iki Washingtono imtinai, yra susiorganizavusios 29 LB apylinkės. Tai sudaro beveik pusę visos JAV Lietuvių Bendruomenės. Šias apylinkes jungia penkios LB apygardos: Bostono, Connecticut, New Yorko, New Jersey ir Pietryčių.

LB organizacinę veiklą per porą dešimčių metų šiame pakraštyje buvo periodiškai šaukiami tokie suvažiavimai. Ir dabartinė LB krašto vadovybė, vykdydama savo veiklos planą, sušaukė rytinio pakraščio LB apylinkių ir apygardų pirmininkų suvažiavimą, įvykusį sausio 26 dieną pranciškonų Kultūros Židinyje Brooklyne. Jame dalyvavo 17 apylinkių ir 5 apygardų pirmininkai arba jų atstovai, 5 LB tarybos nariai ir būrys svečių, besidominčių LB darbais. Iš viso čia užsiregistravo 51 dalyvis.

Suvažiavimo darbotvarkė buvo pradėta minutės tikslumu, ir jos vykdymas neišėjo iš laiko nustatytų rėmų. Tai labai malonus ir džiugus šio bendruomeninio suvažiavimo bruožas.

11 val. suvažiavimo dalyviams užėmusi jaukioji Kultūros Židinio salė sustatytas kėdės, pirmąjį žodį tarė LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis, pasidžiaugdamas, kad šis suvažiavimas gali įvykti Kultūros Židinyje. Palinkėjęs suvažiavimui sėkmės, pakvietė suvažiavimo darbus pradėti suvažiavimo organizatorių JAV LB vicepirmininką Balį Raugą. Šis, padėkojęs A. Vakseliui ir Kultūros Židiniui už sudarytas sąlygas suvažiavimui čia įvykti, prijungė suvažiavimo vardu linkėjimą, kad "New Yorko lietuvių Kultūros Židinio tautinio samoningumo spinduliai ilgus metus šviestų lietuvių išeivio keliuose, žadindami viltį, keldami pavarę, grąžindami paklydusį".

Julius Šilgalis, LB Baltimore branch chairman.

Juozas Lukas, LB Philadelphia branch chairman.

Suvažiavimo invokacijai sukalbėti pakvietė tėvą Pranciškų Giedgaudą, kuris kartu yra ir LB Bushwick apylinkės pirmininkas. Tėvas Pranciškus poetiškais žodžiais prašė Aukščiausiąjį laiminti suvažiavimo darbus. Po invokacijos B. Raugas, palinkėjęs suvažiavimui darbingos nuotaikos, į prezidentinę pirmąją pakvietė buvusį centro valdybos ir dabartinį Pietryčių apylinkės pirmininką Vytautą Volertą, Woodhaven apylinkės pirmininką Aloyzą Balsį ir Bostono apygardai atstovaujantį Juozą Kapočių, sekretoriais — New Jersey apyg. pirm. Kazį Jankūną ir Stamford apyg. pirm. Gintą Žemaitaitį, o į nutarimų komisiją — Aleksandrą Vakselį, Antaną Gailiūšį ir Feliksą Andriūną.

Pirmąjį pranešimą, apie LB ir jaunimą, padarė LB krašto valdybos vicepirmininkas, sekretoriais — New Jersey apyg. pirm. Kazį Jankūną ir Stamford apyg. pirm. Gintą Žemaitaitį, o į nutarimų komisiją — Aleksandrą Vakselį, Antaną Gailiūšį ir Feliksą Andriūną.

Diskusijose dėl atskiros jaunimo sąjungos sudarymo dalyvavo Aloyzas Balsys, Algimantas Gečys, Kazys Jankūnas, Antanas Masionis, Birutė Radzivanienė, Aleksandras Vakselis, dr. Petras Vileišis ir Vytautas Volertas. Vieni jų baiminosi, kad

Eleonora Miniukienė, LB Hartford branch chairman.

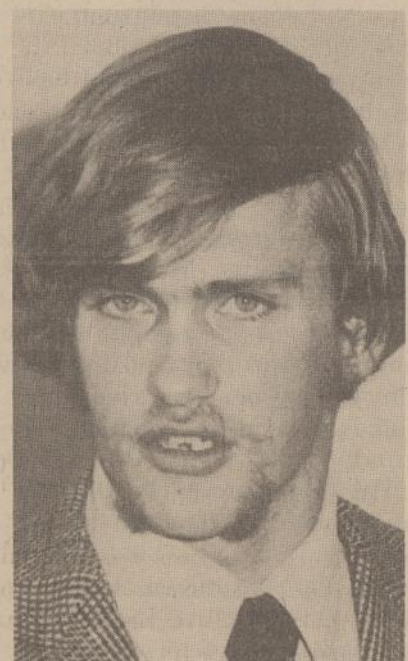
Birutė Radzivanienė, LB New York branch chairman.

JAV LB youth branch and branch chairmen meeting, New York City, Kultūros Židinyje, president. From left: Aloyzas Balsys, Vytautas Volertas, Juozas Kapočius, Kazys Jankūnas, Gintas Žemaitaitis.

nuo LB atsiskyręs jaunimas nenueitų lietuviams nenaudingais keliais, kiti įrodinėjo, kad reikia labiau pasitikėti savu jaunimu, kuris jau ne vieną kartą savo darbais yra parodęs, kad lietuviškieji reikalai jam nėra svetimi. Apibendrinamas visų pasisakymus, V. Maciūnas pabrėžė, kad jaunimas pats nori savo reikalus tvarkyti ir kad sąjunga priklausys LB, o jaunimui dalyvauti lietuvių politinėje ir kultūrinėje veikloje geriausios sąlygos susidarysiančios tik susijungus į savo sąjungą.

Toliau ėjo B. Raugo pranešimas apie bendruomeninio susiorganizavimo pagrindus. Čia jis pažymėjo, kad LB laimėjimų nuopelnas priklauso didžiojo LB bityno atskiriems avilams — apylinkėm ir apygardom. Iš jų susikaupia pagrindiniai bendruomeninių išteklių aruodai, tačiau kyla ir rūpestis, kad LB vynuogynė nepritrūktų darbininkų, nes "bėga metai yra didieji mūsų priešai, o svetimos padangės saulė mus tirpdo lyg vaiką". Todėl privalu ypatingą dėmesį kreipti į LB darbus ir rūpesčius. Toliau jis ryškiai pavaizdavo įvairius LB apylinkės darbus, ypač pabrėždamas kiekvieno bendruomenininko asmeninės aukos reikšmę ir idealizmą. Nors visuomeninis darbas yra labai nedėkingas, bet LB veikėjai yra įtikėję LB idėja ir žino, kad mūsų išeivijoj LB suorganizuotam sąjūdžiui pakaitalo nėra. Vėliau jis paryškino

Apie jaunimo veiklą kalbėjo Vytautas Maciūnas, JAV LB branch chairman.

Antanas Ivaška, LB Bridgeport branch chairman.

Balys Raugas, JAV LB KV acting vice chairwoman and LB council member.

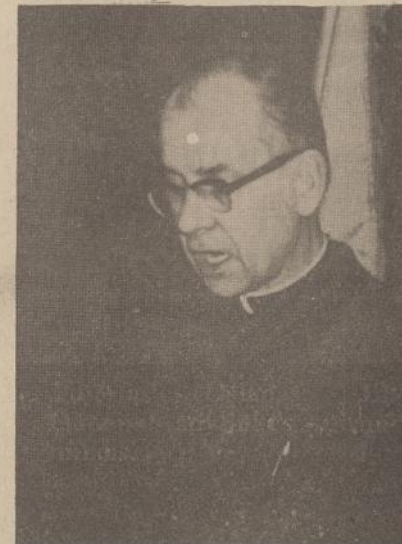
kai kuriuos būdingesnius visuomenininko bruožus, kaip pakantą, auką, pasišventimą ir t.t. Duodamas kai kurių praktiškų pavyzdžių, ypatingą dėmesį jis kreipė į valdybų veiklos planus, laiku įsipareigojimų įvykdymo, solidarumo įnašų rinkimą, spausdinto žodžio skleidimą ir t.t. Taip pat jis kreipė dėmesį į reikalą apylinkėse suorganizuoti LB įstatų numatytas komisijas, stengimąsi į darbą įjungti LB tarybos narius ir pan.

Baigdamas savo mintis, B.

(nukelta į 7 psl.)

T. Paulius Baltakis, OFM, Kultūros Židinio šeimininkas ir Pranciškonų vienuolyno viršininkas, sveikina suvažiavimą.

T. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Bushwick apylinkės pirmininkas kalba invokaciją.

Antanas Reventas, LB New York I apylinkės pirmininkas.

Albertas Ošlapas, LB Queens apylinkės pirmininkas.

Rimantas Česonis, JAV LB KV vice chairwoman and LB council member.

Vladas Audėnas, LB Newark apylinkės pirmininkas.

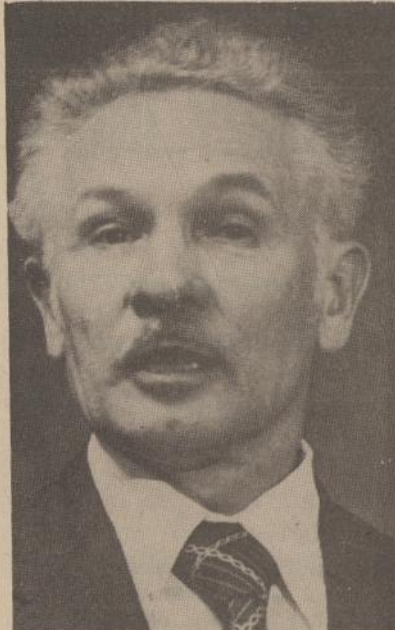
Suvažiavimą pradėdant, dalyvius sveikina New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis.

Petras Mitalas, JAV LB KV izdininkas, kalba LB darbų finansavimo klausimu.

Antanas Gailiusis, JAV LB KV sekretorius, suvažiavimo nutarimų komisijos narys.

Povilas Jančauskas, LB Brocktono apylinkės pirmininkas.

Antanas Rugys, LB Patersono apylinkės pirmininkas.

LB SUVAŽIAVIMAS

(atkelta iš 6 psl.)

Raugas prisiminė ir piktus įtarinėjimus LB veikėjams, priklausantiems prie vieno rezistencinio sąjūdžio, kad jie siekią užgrobti LB vadovavimą. Čia referentas pasakė: "Tebūnie leista čia teigti, kad LB tvarkosi demokratiniais principais ir kad rinkimų balsų dauguma yra sprendžiamasis faktorius, kas vadovauja LB veiklai. O ši veikla yra ne vienai kuriai srovei ar grupei, bet pavergtai Lietuvai ir lietuvių išeivijos ilgesniui išlikimui."

-o-

Diskusijose pasisakė Aloyzas Balsys, Lukas, Antanas Rugys, A. Vakselis ir dr. P. Vileišis. Čia buvo siūlyta įvairiausių receptų geresniam solidarumo įnašų išrinkimui, pageidauta, kad LB apylinkės būtų suorganizuotos teritoriniais pagrindais, įrodinėta, kad kartais patys bendruomenininkai nerodo LB tinkamos pagarbos, kad nedalyvaujantiems LB veikloje nerodomas tam tikras atstumas ir kad arti viena kitos esančios apylinkės stengtųsi savo darbus centralizuoti.

Susumuodamas pasisakymus, B. Raugas pabrėžė, kad jis neturėjęs tikslo pateikti veiklos programą, tik norėjęs paberti keltą minčių tuo reikalu, ir pastebėjo, kad krašto valdyba stengsis savo kadencijos metu paruošti praktinį LB vadovą.

-o-

Greitomis pasistiprinus E. Mickeliūnienės labai įvairiai paruoštais užkandžiais ir kava, suvažiavimo dalyviai rinkosi išklausti rytinio pakraščio lituanistinių mokyklų inspektoriaus Antano Masionio informacinio pranešimo apie etninių grupių studijų reikalus New Jersey. Šį reikalą N. J. judina N. J. Coalition for Bilingual Education. Šią grupę globojo daug žymių Amerikos gamybos korporacijų ir N. J. Department of Education. Tuo reikalu yra buvę keltas seminarų, kuriuose prelegentas pagal surankiotas žinias yra pateikęs konkrečių dalyvių apie lietuvių švietimo ir kultūrinės įstaigas. Jei paruoštas tuo reikalu įstatymas būtų N. J. kongreso priimtas, juo galėtų pasinaudoti ir lietuviai savo šeštadieninėm mokyklom ir kitom tautinėm apraiškom. Krašto valdyba yra pasiryžusi su A. Masionio pateikta informacine medžiaga supažindinti visas LB apylinkes.

-o-

Pokalby LB visuomeniniais reikalais, vadovaujant visuomeninių reikalų tarybos pirmininkui Algimantui Gečiui, dalyvavo krašto valdybos vicepirmininkai Aušra Zerr ir Rimas Česonis ir izdininkas Petras Mitalas. Zerr paminėjo, ką LB krašto valdyba yra padariusi per 1973 m. laisvinimo srity. Daryta buvo daug, stengtasi vienokiu ar kitokiu būdu reaguoti įvairiose įstaigose dienos iškeltais klausimais. Nebuvo užmiršti ir kiti lietuvių tebejaudiną reikalai, kaip žmo-

gaus teisių pažeidinėjimas okupuotoj Lietuvoj, religinis persekiojimas, žvėriški siuntinių muištai, turistų varžymas, radijo transliacijos lietuvių k. per Radio Liberty ir Free Europe ir kt. Ragino, rašant laiškus spaudai ir žymesniems žmonėm, pasinaudoti ir Solženicyno sukeltu sąjūdžiu.

Mitalas pasidejavo menkais solidarumo įnašais, o LB veikla reikalauja vis didesnių išlaidų. Jei LB negautų didesnio pelno iš jos organizuojamų renginių, LB veikla turėtų sustoti.

Gečys šaltai pasvertais žodžiais apžvelgė santykių raidą su Alta, o Česonis kvietė, susirašinėjant su kongreso atstovais, nevengti ir reikalavimų. Spaudimas kuriuo nors reikalu turi būti daromas vienu kartu ir didelės masės. Patarė savo atstovam kongrese pasiųsti siunčiamą į Lietuvą siuntinių kvitus ir reikalausti imtis priemonių sumažinti muitam.

PHILADELPHIJOS

Vasario 16 minėjimas

Philadelphijos Lietuvių Bendruomenė, talkinama kultūrinių organizacijų atstovų, ruošiasi tinkamai ir plačiai atšvęsti didžiąją mūsų tautos šventę.

Minėjimas prasidės vasario 16, šeštadienį, per Bendruomenės Balso radijo programą. Joj aukštesnioji lituanistinė mokykla pasirodys su specialiai tai dienai parengtu montažu.

Vasario 17, sekmadienį, 10 val. 30 min. Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioj įvyks iškilmingos pamaldos, kuriose visos kultūrinės organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Pamokslą pasakys kun. K. Sakalauskas.

Giedos Vilties choras, diriguojamas L. Kaulinio.

Tą dieną ir kitose lietuvių parapijose, Šv. Kazimiero ir Šv. Jurgio, bus pamaldos už Lietuvą su tai dienai skirtu pamokslu.

3 val. popiet Lietuvių Muzikinio Klubo didžiojo salėj įvyks iškilmingas minėjimo aktas.

Sveikinimo žodžius tars Amerikos valdžios atstovai, o lietuvių kalba pagrindinis kalbėtojas bus lietuviškai visuomenei plačiai žinomas dr. P. Vileišis.

Meninė daly pakviesti dalyvauti Vilties choras, solistės O. Pluškonienė ir O. Šalčiūnienė, smuikininkė Brig. Pumpulytė ir pianistė Anelė Kaulinytė.

Vasario Šešiolioktoj kviečia visus susiburti laisvės kovai, kuri vedama plačiu frontu: žodžiu, spaudoj, politiniame sektoriuj, tarptautinėj plotmėj, kultūrinių tarpė ir visur, kur tik yra galimybės.

Tam darbui reikalinga nemaža lėšų. Jų trūkumas pristabdo darbą.

Tiesa, kad mes nesam milijonieriai, bet tiesa ir tai, kad nesam bėdžiai ir bendromi pastangomis ne tik galim, bet ir privalom tą lėšų trūkumą pašalinti.

Jaroslavas Kepenis, LB New London apylinkės pirmininkas.

Pokalby iškeltais klausimais pasisakė eilė suvažiavimo dalyvių, siūlydami įvairių patarimų.

-o-

Suvažiavime dalyvavę apylinkių ir apygardų atstovai galėjo pasisakyti savo veiklos reikalais, nušviesti sutinkamas klūptis ir pasigirti savais laimėjimais. Iš jų pasisakymų susidarė vaizdas, kad apylinkėse darbas nesustoja, kad jos ieško vis naujų darbo metodų.

Suvažiavimui baigiantis, buvo nutarta palinkėti visų dalyvių vardu greitai pasveikti uoliam LB Bostono apygardos pirmininkui Antanui Škudžinskui, kuris po širdies atakos sveiksta Floridoj.

Nustatytu laiku suvažiavimui pasibaigus, V. Volertas padėkojo suvažiavimo šeimininkam už puikią globą ir pasidžiaugė suvažiavimo dalyvių iškeltus klausimus dideliu reagavimu, suteikusių šiam susirinkimui darbingą ir optimistinę nuotaką.

Nuskambėjus Lietuvos himno garsams, dalyviai pamažu išsiskirstė.

K.J.

Žinom, kad Philadelphijos salės yra perkrautos užsakymais. Kartais tenka net pusmetį laukti, norint jas gauti. Tinkamai salę paruošus, eksploatacijos galimybės yra tikros. Bet ir čia be specialistų patarimo vargu bus galima išsiversti. Čia biznio reikalas, reikalaujantis apdairaus ir viską pramatančio sprendimo.

3. Salė labai apileista. Jai būtinas pagrindinis remontas. Bet šis klausimas yra daug platesnis, negu tik remontas. Ji taip turi būti sutvarkyta, kad vaizdas būtų patrauklus, estetiškas, kad ji tiktų banketam, vestuvėm, bet kartu ir koncertam, vaidinimam, minėjimam. Tinkamas meninis apipavidalinimas turės reikšmės jos eksploatacijai. Taigi ir čia bus reikalinga specialisto parama.

-o-

Norisi pabrėžti, kad sėkmingas šio reikalo išsprendimas glūdi visų šių reikalų darnoj.

Komisijoj yra daug aktyvių, su patirtim žmonių, ir yra pagrindo tikėti, kad jie pajėgs rasti kelius šiam svarbiui reikalui išspręsti.

Bėdos gali virsti džiaugsmu, kai ir Philadelphijos lietuviškoji visuomenė turės savąjį kultūros židinį.

To nuoširdžiai ir linkim.

Ad. G.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Alfonso parapijos sodalietės vasario 3 per 8:30 v. mišias buvo apdovanotos ištikimybės dovanomis. Tokių buvo 50 moterų ir 21 mergaitė. Mišias aukoj sodalietė dvasios vadas kun. A. Dranginis. Dovanas įteikė klebonas prel. L. Mendelis. Po mišių parapijos salėje buvo pusryčiai ir vėliau susirinkimas. Aptarta ateities veikla ir išrinkta nauja valdyba.

Jautienos kepsnių balių rengia Šv. Vardo draugijos vyrai. Balias bus vasario 10 Šv. Alfonso mokyklos salėje. Prašom balius iš anksto įsigyti pas draugijos narius ir klebonijoje. Be jautienos bus ir kitų valgių. Šokiui gros Music Makers orkestras. Bus ir loterija. Pradžią 1 v. popiet, baigsis 6 v.v. Pelnas skiriamas Šv. Alfonso mokyklos naudai. Visi kviečiami.

Apiplėšė Šv. Alfonso kleboniją. Praeitą savaitę anksti rytą, maždaug tarp 2 ir 6 val., plėšikai perlipo aukštą mūrinę sieną ir per užpakalines duris įsilaužė į kleboniją. Visus pirmojo aukšto kabinetus išvertė, beieškodami pinigų ir kitų brangių daiktų.

Kun. A. Dranginis, Šv. Alfonso parapijos vikaras, vasario 3 dalyvavo Amerikos legionierių programoj. Jis pasakė pagrindinę kalbą per radijo stotį WBMD. Šia programa buvo pagerbti keturi kapelionai, kurie žuvo Dorchester laive 1943 vasario 3. Jie atidavė savo gelbė-

narių komisiją, kuri per tris mėnesius turi pateikti ir realias galimybes atremtą planą, kas ir kaip darytina, kad klubo egzistencija būtų užtikrinta.

Džiugu, kad šį nutarimą klubo nariai padarė vieningai, nes prieš buvo tik du.

Jungiantis į šį rūpestį, norisi iškelti tuos klausimus, kurie, rašančiojo manymu, turi lemti reikšmės.

1. Klubo įstatai-konstitucija yra pasenę. Juos būtina taip perrašyti, kad atitiktų šių dienų reikalavimus ir lietuviškus interesus.

Šiame reikale galėtų daug padėti Lietuvių Bendruomenė, kaip teisinė ir inkorporuota institucija. Žinia, be kompetentingo teisininko vargu ar bus galima išsiversti, o surasti nuoširdų, nesavanaudį patarėją bus kietas reikalas.

2. Didžiulis klubas su dviem salėm ir baru beveik neeksploatuojamas. Baras veikia ir, rodos, duoda nedidelį pelną. Be apyvartos nėra pajamų, nėra pelno, o visas didžiulio pastato išlaikymo išlaidas tenka padengti iš turimų santaupų, ir taip jau keletą metų.

Žinom, kad Philadelphijos salės yra perkrautos užsakymais. Kartais tenka net pusmetį laukti, norint jas gauti. Tinkamai salę paruošus, eksploatacijos galimybės yra tikros. Bet ir čia be specialistų patarimo vargu bus galima išsiversti. Čia biznio reikalas, reikalaujantis apdairaus ir viską pramatančio sprendimo.

3. Salė labai apileista. Jai būtinas pagrindinis remontas. Bet šis klausimas yra daug platesnis, negu tik remontas.

Ji taip turi būti sutvarkyta, kad vaizdas būtų patrauklus, estetiškas, kad ji tiktų banketam, vestuvėm, bet kartu ir koncertam, vaidinimam, minėjimam. Tinkamas meninis apipavidalinimas turės reikšmės jos eksploatacijai. Taigi ir čia bus reikalinga specialisto parama.

Norisi pabrėžti, kad sėkmingas šio reikalo išsprendimas glūdi visų šių reikalų darnoj.

Komisijoj yra daug aktyvių, su patirtim žmonių, ir yra pagrindo tikėti, kad jie pajėgs rasti kelius šiam svarbiui reikalui išspręsti.

Bėdos gali virsti džiaugsmu, kai ir Philadelphijos lietuviškoji visuomenė turės savąjį kultūros židinį.

To nuoširdžiai ir linkim.

Ad. G.

— Vasario 16-tosios minėjimas JAV senate dėl senato atostogų bus vasario 7. Minėjamą globoja sen. Charles Percy. Atstovų rūmuose minėjamą globos kongresmanas Daniel J. Flood. Maldą kalbės kun. H. Dumpys.

— Washington, D.C., ir šiemet Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą bendromis jėgomis rengia Washingtono Lietuvių Draugija ir Washingtono L.B. apylinkė. Minėjimas vyks vasario 10, sekmadienį. 10 val. pamaldos Šv. Mato katedroj, 12:30 banketas Washington viešbuty. Pagrindines kalbas pasakys Lietuvos atstovas J. Kajeckas ir JAV kongresmanas R. P. Hanrahan. Meninę programą atliks solistė Elena Jurgėlaitė - Mangis. Šventės rengimo komitetui vadovauja B. Darlys.

— Hot Springs, Ark., Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas bus vasario 16, šeštadienį. Šv. Jono parapijos salėj. Mišias auko kun. P. Patlaba 11 val. Iškilmingas minėjimas prasidės 1 val. Pagrindinis kalbėtojas bus prof. dr. Pranas Skardžius.

— Palm Beach, Fla., ir apylinkės Lietuvių Klubas Lietuvos nepriklausomybės minėjimą ruošia vasario 16, šeštadienį, Jono Beach Metodistų salėj. Mišios lietuviškai 2 val. popiet. Programa toj pačioj salėj 3 val. popiet. Padėjus vainikus už mirusius, invokacija ir Lietuvos bei Amerikos himnai, Viliaus Braženo paskaita, meninė dalis, vaišės.

— Chicagoj, Balzeko Liet. Kultūros muziejų vasario 16 bus atidaryta fotografijų iš lietuvių skautų veiklos ir jų gyvenimo išeivijoj paroda. Fotografijas iš savo rinkinio sutiko parodai paskolinti vyriausias skautininkas Vladas Vijeikis. Muziejus atidarytas nuo 1 val. iki 4:30 val. popiet.

— Stratford, Conn., a.a. Stasei Vaitkienei mirus, vietoj gėlių prie karsto Bridgeport, Conn. lietuvių būrelis jos vardu aukoj Kultūros Židiniui Brooklyne. Viso surinkta 105 dol. Aukoj: J. ir A. Lazdauskai, J. Butkus, A. ir G. Ivaškai, A. ir M. Radwill, P. ir J. Rastai, V. ir R. Bariai, J. ir J. Kariai, J. ir E. Janiūnai, S. ir A. Marcavage, F. Mockaitis, E. Bagdonienė, E. Barauskienė.

— Lietuvių Fondo narių metinis visuotinis suvažiavimas kviečiamas Chicagoj gegužės 4. Nariam pakvietimai bus siunčiami balandžio pradžioj. Dalis narių yra pakeitę savo adresu ir nepranešę naujo adreso LF vadovybei. Jiems siunčiami laišukai grįžta atgal. Savo naują adresą prašom pranešti Lietuvių Fondo valdybai: 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.

— Lietuvių Tautinių Šokių Institutas prašo visas aktyvias veikiančias tautinių šokių grupes bei ansamblius ir lituanistines mokyklas prisiųsti savo adresus. Rašyti: Jadvyga Matulaitienė, 188 Logan St., Brooklyn, N. Y. 11208.

— Muzikas Jonas Zdanis, Hot Springs, Ark., pergyvenęs dot širdies ataką, gydyosi St. Joseph ligoninėj, Cedar St. ir Whittington Ave., 315 kambarys.

— Nauji Darbininko skaitytojai: P. Mačiulaitis, Union, N. J., E. Radzevičiūtė, Chicago, Ill., G. Skroblus, Salt Lake City, Utah, V. Lissauskas, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: L. Jurevičius, Linden, N. J. — T. Praetorius, W. Germany; S. Jaraš iš W. Hartford, Conn. — M. Jarui, Colchester, Conn.; G. Vasaitienė, Beltsville, Md. — B. Butkaui, Baltimore, Md. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata naujiem skaitytojams pirmiem metam tik 7 dol.

APIE TALENTUS IR PAULIŲ JURKŲ

Kalba, pasakyta atidarant P. Jurkaus tapybos parodą Waterbury, Conn.

ST. SANTVARAS

tąsa iš nr. 4

Dailiojoj prozoj Paulius Jurkus nardo, kaip sakalas aukštoj padangėj. Jo pasakojimų kalba yra išdailinta ir išlyginta (tik dėl spalvingumo kai kur yra vartojami tarmiškumai ir barbarizmai), sklandi ir skambi, stilius lengvas ir lakus. Ir žmogų jis pažįsta, ir jo sielos gilumon sugęba pasinerti. Tačiau, kad nepagalvotumėt, jog aš taip kalbu paglostytas ir papirktas, pasiviečiu į talką poetą Kazį Bradūną, kuris apie Pauliaus Jurkaus grožinį raštą taip kalba:

“Pirmaisiais beletristiniais raštais, paskelbtais periodikoje, Jurkus debiutavo kaip simpatingas, žemaitiškosios buities vaizduotojas. Tolimos provincijos kaimas ir bažnytkaimis yra tų linskmų ir liūdnų istorijų rėmai, kuriuose išbaigtais ir lygiais charakteriais, kupiniais paprastumo ir šilumos, mirga prasmingas mažųjų žmonių gyvenimas. Velybesnėje raidėje Jurkaus proza įgauna realistinių romaninių — legendinių žymių. Jurkus temų čia ieško gimtojo kaimo, o ypač Vilniaus artimesnėje ar tolimesnėje praityje, vykusiai atkurdamas epochos dvasią su spalvingu pareigų ir luomų margumynu. Žurnaluose ir laikraščiuose išbarstytais eilėraščiais Jurkus eina tuo pačiu keliu: tėviškė, nūdieno džiaugsmas ir liūdesys, legenda ir pasaka sudaro jo lyrikos charakterį. Stilium, formos bei poetinių vaizdingumo priemonių atžvilgiu Jurkaus proza ir poezija, vengdama naujovių ir literatūrinių eksperimentų, pasiilieka klasiškai tradicinis raishkos atstovas. Visu savo kūrybos pobūdžiu Jurkus yra lietuviškasis tėviškės poetas gerąja tos sąvokos prasme”. (Žr. L. E. X t., 157-158 pusl.).

Prie tų poeto įžvalgių žodžių leiskit man prijungti tik štai ką: Pauliaus Jurkaus literatūrinis talentas yra žymiai stambesnis, negu apie tai eina garas lietuviškame pasaulyje.

Tokia pat lakia ir šilta plunksna Paulius Jurkus darbuojasi ir publicistikoj, rašydamas įvairių įvykių apžvalgas, kultūrinių renginių recenzijas, atskirų asmenų apybraižas (ar vasaronių įspūdžius. Dar neseniai Darbininke skaitėm jo tikrai graudžią, gražią ir jausmingą raudą apie mirusį poetą Joną Aistį. Berods, tai yra itin būdingas ir reikšmingas Pauliaus Jurkaus žurnalistinis darbas, laikytinas jo kultūrinės publicistikos pavyzdžiu. Paprastumas nuoširdumas ir artimumas yra šių jo darbų regimai būdingi bruožai.

-o-

Apie dailę

Paulius Jurkus dailininkas. Berods, nėra perdaug išgarsintas faktas, kad jis jau pradžios mokykloj savo įėgas ir įgimtus polinkius bandė dailės mene. Tada jis piešė vaidinimų afišas ir programas, lipdė raidę prie raidės, kad tik būtų gražesnės.

Vieną sykį kažkur pasikaitęs apie sieninę tapybą, apie freskas, akvarelėm nudažė savo gimtų namų duonkepe krosnį. Nuo motinos už tą “kūrybą” rykščių negavo, tik į “maliorius” einąs vaikas šeimosi sukėlė daug skanaus juoko.

Paulius Jurkus negimė Plungės Oginskių rūmuose, nuo mažens jam pačiam teko ir prie einausių mokslų vienokiu ar kitokiu uždarbėliu pinigų prisidurti. Būdamas antros klasės mokinys, jau pajėgė nutapyti A. Čechovo “Sniego karalaitės” dekoracijas su giriom ir ledo kalnais.

Kai toks “garsus” dailininkas pasidarė, gavo ir visai rimtą užsakyką — atostogų metu nudažyti pieninę. Pieninės sienas, lengvesnį darbą, spėjo kiti atlikti. Pauliaus daliai teko vamzdžių, katilų ir mašinų dažymas. Vieną katilą beadažydamas, pa-

slėjo ir įsmuko į vidų į apypilnį katilą grietinėlės. Kaip jis iš tos jūros išsikapsnojo, aš nemačiau, tik žinau, kad buvo sunkiai nusigandęs: jei grietinėlė sugadino, tai kiek litų jam atskaitys iš uždarbio?! Laimė, biuletenis netrukus paskelbė, kad to katilo sviestas, yra pirmos rūšies ir skiriamas eksportui.

Pats Paulius Jurkus neslepia, nuoširdžiai prisipažįsta, kad nuo vaiko dienų jis turėjęs du polinkius, dvi neužgesinamas aistras — rašyti ir tapyti. Sako, kai susipykstaš su savimi, tada savo name, Woodhaven, N. Y., sudraskąs visus paveikslus, užrakinąs dažus, surišąs į bundulį tepukus, sau pasižadąs niekuomet daugiau į namų rūšį negrįžti, jokiom tapybom neužiimti. Bet... vėl į ten grįžtas, vėl atvyniojās tepukus ir išrikiuojās dažų tiubas, nes paslaptįgasis žmogaus “aš”, kurį vadiname talentu, visus išsižadėjimus į nieką paverčia.

Ir va, kaip dailiai pats Paulius apie tai kalba: “Rodos, kažką apčiuopiau, ko anksčiau nemačiau ir nejučiau. Nors toji pakili valanda paprastai baigiasi kieta proza — paveikslų rėminimu, kada net keliais tenka eiti per žemę, vistiek jaučiu — įdėjau dieną į paveikslą, į peizažą, į trobelę, kryžius, laimėjų naują gabaliuką gražesnio pasaulio”.

Paulius Jurkus neturėjo sąlygų lankyti Kauno Meno mokyklos. Užtat universitete išklausė visus kursus, kurie tik turėjo ryšių su dailės menu, jo istorija ir filosofija. Pamintini šie jo profesoriai: Jurgis Baltrušaitis, Jr., M. Vorobjovas, Paulius Galaunė, Jonas Grinius, V. Seze-manas, L. Karsavinas.

Waterburio parodoje

Parodos vaizdas (Waterbury, Conn.) kalba, kad Paulius Jurkus, kaip tapytojas, dirba realistiniu-impressionistiniu stiliumi, aš tik pridėčiau, jog tai yra Jurkaus realizmas ir impresionizmas. Ir itin malonu pabrėžti, kad Pauliaus Jurkaus tapyba, aliejinė ir akrylinė, nestokoja savaimingumo, joje skamba tik jo liūdesys ir džiaugsmas, šviesa ir šešėliai, gieda tik jo fantazijos ir širdies varsos, jo kūrybinis gyvenimas.

Paulius Jurkus sako: “Mano objektas — gamta. Gamtoje matau tą šviesiąją pusę, kurios žmogus ilgisi, kurios ieško savyje. Tapau tai, kas man asmeni-

Bielkevičius, Lowell, Mass.: J. Steponavich, Cambridge, Mass.: T. Banys, Somerville, Mass.: S. Luinis, Brighton, Mass.: M. Raudeliūnienė, Fall River, Mass.: E. Putvytė, Methuen, Mass.: A. Stravinsky, Lawrence, Mass.: K. Grenda, Worcester, Mass.: E. M. Balsavich, P. Marcinkus, U. Dulskis, Middleboro, Mass.: J. Pawlowski, Haverhill, Mass.: L. Vencius, Braintree, Ma.: St. Lušys, Chicago, Ill.: J. Masilionis, P. Ličkus, S. Juras, A. Čepėnas, A. Rėklaitis, J. Marcėnas, Cicero, Ill.: A. Zailskas, Manchester, N. H.: J. Yuscavapuoletis, Linden, N. J.: I. Jesukaitis, Cranford, N. J.: A. J. Malakas, Little Falls, N. J.: K. Praleika, Philadelphia, Pa.: J. Waitkus, Pittsburgh, Pa.: A. Krusha, Huntingdon Valley, Pa.: O. J. Šeštokas, Cressona, Pa.: A. Zubritzky, Lewisburg, Pa.: J. Blazaitis, Tunkhannock, Pa.: V. Ard-zavich, Waterbury, Conn.: J. Jokubauskas, U. Brachunas Bloomfield, Conn.: I. Simonaitis, New Britain, Conn.: A. Mikalauskas, B. Vilčinskas, New Haven, Conn.: S. Lipčius, Thompson, Conn.: kun. V. Paulauskas, B. Kukler, Bridgeport, Conn.: Oakville, Conn.: J. Skrusdis, Manchester, Conn.: A. Milcienė, Poquonock, Conn.: J. Uldrikis, Bridgeport, Conn.: A. Navidauskas, Baltimore, Md.: O. Karačius, J. Kardokas, O. Bogiel, J. S. Vazalis, Boston, Mass.: I. A. Baškys, Dorchester, Mass.: A. Danasas, J. Starinskas, Arlington, Mass.: A. Giedraitis, Brockton, Mass.: F. Janonis, R.

Po 1 dol.: Woodhaven, N. Y.: J. Gaizutis, Richmond Hill, N. Y.: L. Matuz, Maspeth, N. Y.: P. Zuyus, Stottville, N. Y.: Ch. Saunaitis, Hillside, N. J.: V. Baltušaitis, Brockton, Mass.: A. Kerkanski, M. Barkevici, Worcester, Mass.: Pauliukonis, K. Prapuolenis, I. Nauragis, So. Boston, Mass.: P. Aukštikalnis, Detroit, Mich.: A. Česėkienė, Bedford Heights, Ohio: M. Adomines, Long Beach, Cal.: S. Jautis.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Literatūros ir muzikos vakaro, įvykusio sausio 26 Laisvės salėj, Elizabeth, N. J. dalyviai: sėdi iš k.: sol. O. Zubavičienė, I. Veblaitienė. Stovi iš k.: R. Kisielius J. Veblaitis, J. Stankūnas, O. Balčiūnienė ir Pr. Naujokaitis. Nuotr. R. Balčiūno

kai patinka, kas paliečia.”

Gal dėl to jo drobėse, jo tapybos tematikoj, matom Lietuvos peisažų, gimtojo krašto idilijų, regim ir Amerikos gamtos reginių, ypač Kennebunkporto vaizdų su dideliais medžiais ir įtemptom laivų burėm, su labai jau lietuvišku to krašto dangu.

Nūdienis Pauliaus Jurkaus susižavėjimas — Lietuvos piliakalnai. Jis su vidiniu karščiu renka Lietuvos piliakalnių vaizdus, juos škieuoja, renka medžiagą naujų paveikslų ciklui. Man regis, šis Pauliaus polėkisturi dvejoją reikšmę: Lietuvos piliakalnai yra įdomūs ne tik savo tapybiškumu, bet ir savo istorine praeitimi. Maža teturim dailininkų, kurie šia medžiaga būtų susidomėję ir ją perkėlę į savo drobes. Į mane šie P. Jurkaus darbai ataidi, kaip jo literatūrinės Vilniaus legendos.

Waterburij surengta P. Jurkaus tapybos darbų parodą, kiek mano akys spėjo apžvelgti, atspindi dailininko kūrybos du periodus — audringą, tirštai spalvingą ir naujojo pradžią, kur formos paprastėja, kur daiktai gauna savo išmintį.

Apgaileitina, kad Paulius Jurkus šioje parodoje neparodė savo grafikos darbų. O juk jisai jau yra papuošęs gal visą šimtą lietuviškų knygų! Berods, nėra bloga nors tai, kad šioj vietoj

aš turiu asmenišką patyrimą: paprašiau Paulių Jurkų, kad jis padarytų viršelį, kad prijungtų ir kitų puošmenų velionio poeto Fausto Kiršos Palikimui. Piešiniai pasiekė mane, kaip buvo sutarta, nei dienos nepavėlavę. Man patiko viršelis, atrodė gražios ir kitos iliustracijos. Kai knygos išėjo iš spaustuvės, kai

leidinį pamatė vienas reiklus ir gana priekabus bostonietis, jis tuoj suslebizavojo: “Geras viršelis, Jurkui pasisekė.”

Sėkmės mielajam Pauliui kūrybos baruose!

P. S. Medžiaga pastraipom apie talentą imta iš Vyta. Kubiliaus str. “Talento mįslės”.

GRUODŽIO AIDAI

Straipsniai: J. Pikūnas — Humanistinių vertybių ugdymas; A. Maceina — “Kad niekas mažes nepastebėtų” (J. Brazaičio sukaktis); V. A. Mantautas — Vl. Pūtvis kaip tautos ideologas. Iš grožinės literatūros: V. Stonis (kun. K. Žitkus) — Eilėraščiai; Z. Maurina — Nuosavas pasaulis (vertė A. Tenisonas).

Apžvalgoje: Alaušius — II Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas; A. Šimkus — Vl. Jakubėno kūrinių koncertas; M. Nasvytis — A. Vaikšnorą atsisveikinus; K. Skrupskelis — Gabriel Marcel; A.P.S. — A. I. Solženycyno žodis žmonijai; Mūsų buityje.

Recenzijos: K. Rauda — “Brolio Mykolo gatvė” (E. Cinzo);

K. Keblys — Sūnus — gal, Ab-raomas — ne (A. Barono romanas); Aug. R. — Knyga iš Australijos (A. Lukšytės); 1973 metų turinys.

Viršelio 1 psl. — A. Vaikšnoras: Peizažas Nr. 21 (akvarelė, 1957); 4 psl.—Vidinė vizija (aliejus, 1953-54).

Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, leidžia T. Pranciškonai; leidėjų atstovas — T. dr. Leonardas Andriekus, OFM, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me. 04046; administruoja — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, prisijusdami savo prenumeratą, kartu pridėda auką už kalendorių, inventoriui įsigyti ir šiaip spaudai paremti:

17 dol.: J. Krištolaitis, Cleveland, Ohio.

15 dol.: I. Okunis, Flushing, N. Y.

Po 12 dol.: K. Uknevičius, Woodhaven, N. Y., V. Kuzmikas, Waterbury, Conn., V. Sadiukis, So. Boston, Mass.

Po 10 dol.: J. Jankauskas, Mountinside, N. J., J. Raudonis, St. Petersburg, Fla., O. Evask, Toronto, Canada.

8 dol.: J. Vegelis, Hudson, N.Y.

Po 7 dol.: M. Kregždienė, Richmond Hill, V. Vaškūnas, Brooklyn, N. Y., N. Shumbris, Bayside, N. Y., A. Valiūšaitis, White Plains, N. Y., H. Karinskas, Glendale, N. Y., K. Tumonis, Ilian, N. Y., A. J. Aleksis, Waterbury, Conn., J. Kačkelis, Northampton, Mass., M. Vilkišius, St. Methuen, Mass., M. Veliuona, Baltimore, Md., E. Libus, Chicago, Ill.

Po 6 dol.: A. Jaras, Kenosha, Wisc., V. Tursa, Linden, N. J.

Po 5 dol.: J. Girevičius, St. Catharines, Canada, A. Lauraitis, Maspeth, N. Y., K. Remeza, Brooklyn, N. Y., J. Lazdauskas, Bridgeport, Conn., S. Kazlauskas, Arlington, Mass.

4.50 dol.: P. Leveckis, Edison, N. J.

Po 4 dol.: V. Kezinaitis, Hamilton, Canada, Woodhaven, N. Y., S. Jankauskas, B. Arminas, Richmond Hill, N. Y., V. Butkys, Great Neck, N. Y., A. Stero, Huntington, N. J., V. Kudirka, Norwood, Mass., T. Bogušas, So. Boston, Mass., K. Balaišis, Cleveland, Ohio.

Po 3 dol.: K. Barauskas, Woodhaven, N. Y., O. Ulenicius, So. Boston, Mass., M. Yekulis, Dearborn, Mich.

JEI JUS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 561-6500; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Prima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminiams. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6485
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2808 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	497-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Elecker Street	732-7476

PENKTOJI DAILĖS PARODA ATIDAROMA VASARIO 9

Vasaris atneša New Yorko lietuviams dideles ir labai retas iškilmes. Vasario 10 — Lietuvos nepriklausomybės šventės ženkle — dedikuojamas Kultūros Židiny. Su dedikacija surišta visa eilė kitų įvykių, kultūrinių pasireiškimų. Iškilmės prasideda vasario 9, šeštadienį, ir baigiasi vasario 17, sekmadienio vakarą.

Dailės paroda

Visos dedikacijos iškilmės — kultūrinė savaitė pradedama dailės paroda. Jai kūriniai sukelti vasario 1 ir 2 dienomis. Tvarko specialią komisiją, kuri pasirūpins paveikslų atrinkimu ir iškabinimu.

Paroda užims didžiąją salę ir pirmojo aukšto dvi sales. Didžiojoje salėje paveikslai bus sukabinti ant sienų ir ant specialių trikampių stendų. Tokie stendai bus penki. Jie bus išdėstyti salėje, kad pajvairintų ir suskaldytų salės erdvę. Sekmadienį, kai vyks dedikacijos iškilmės, tie stendai bus patraukti į salės galą. Taip bus sudarytas naujas salės papuošimas.

Žemutinėje salėje vadinamoje kafiterijoje, bus pastatytos trikampės sienos, kurios uždengs salėje esančius šildymo aparatus. Tokie sienų išlenkimai bus pastatyti penki. Ant jų bus galima kabinti paveikslus. Tuo būdu bus padidintas salies sienų plotas, bus galima sutalpinti daugiau paveikslų.

Posėdžių salėje bus telkiamos daugiausia skulptūros.

Visi parodos tvarkymo ir iškabinimo darbai baigiami iki vasario 9 d. 6 v.v. Tada paroda atidaroma publikai. Oficialus parodos atidarymas su atitinkamomis ceremonijomis bus 7 val.

Parodą atidaryti pakviestas Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Ši paroda yra penktoji, tai trumpai bus prisiminta ši suktis.

Bus paskelbtos ir įteiktos premijos

Vieną iš įdomiausių parodos momentų bus premijų paskelbimas ir įteikimas.

Lietuvių Fondas paskyrė 1000 dol. premiją. Buvo vedamos derybės su Fondo administracija, kad leistų premiją suskaldyti. Fondas neleido.

Kitą 500 dol. premiją paskyrė ir Liet. Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba.

Premija turi ir savotišką paskirtį. Pavadinta ji balansuojama premija. Jei, pavyzdžiui, Liet. Fondo premija paskiriama už realistinį meną, tai ši premija skiriama jau už modernųjį meną. (Ir atvirkščiai). Ši LB premija skaldoma į dvi premijas: pirmoji — 300 dol., antroji — 200 dol. Abi tos premijos skiriamos tuo pačiu kompensacijos — išlyginimo principu.

Išsijungdama su premijom, LB New Yorko apygardos valdyba labai pagyvena, praturtina lietuviškosios dailės gyvenimą. Reikia sveikinti valdybą už drąsą skirti premiją. Tegu tai būna nuolatinė premija!

Lietuvių Bendruomenė taip pat skiria premiją už lietuvišką tematiką. Premija — 100 dol.

Garbės pažymėjimai. Norėdami išjudinti dailės gyvenimą, šalia piniginių premijų skiria garbės pažymėjimus. Pažymėjimai teikiami už įvairias meno

šakas ir už įvairias technikas. Jų bus paskirta nuo 4 iki 6.

Po iškilmingo atidarymo toliau bus kavutė ir pasisvečiavimas, parodos apžiūrėjimas.

Kada paroda lankoma?

Kuro taupymo sumetimais paroda paprastom dienom bus uždaryta. Ją bus galima lankyti tik abu savaitgalius — vasario 9 ir 10 ir vasario 16 ir 17.

Tuo pačiu laiku vyks ir kitos iškilmės tose pačiose patalpose. Lankytojai turės prie tų iškilmių vienokių ar kitokių būdų prisiderinti. Sekmadienį bus dedikacijos iškilmės. Kurie norėtų tik parodą apžiūrėti, patogiausia būtų vakare. Vasario 16 vakarą didžiojoje salėje bus Darbininko redakcijos šventė. Tą dieną patogiausia apžiūrėti parodą iš ryto. Vasario 17 patogiausia apžiūrėti prieš nepriklausomybės šventės minėjimą ir po minėjimo.

Visi kviečiami nepraleisti progos ir pamatyti šią retą ir didelę parodą!

PASKIRTOS PREMIJOS UŽ DAILĘ

Ryšium su penktąja dailės paroda paskirta visa eilė premijų.

Lietuvių Fondo 1000 dol. premija paskirta Kazimierui Žoromskiui už paveikslą — Trečias matavimas.

Liet. Bendruomenės N.Y. apygardos I-oji premija — 300 dol. paskirta Reginai Ingelevičienei už paveikslą — Kompozicija.

LB New Yorko apygardos II-ji premija 200 dol. paskirta Vidai Kristolaitytei už paveikslą Auka.

LB N.Y. apygardos premija už lietuvišką tematiką paskirta Aleksandrai Vitkauskaitė-Merker už paveikslą Lietuviškos kopytėlės.

Religinio meno premija paskirta Pauliui Jurkui už paveikslą Rūpintojėlis.

Garbės pažymėjimai paskirti:

1. I. D. Griežei už triptiką — Prieš du milijonus metų.
2. J. Rūteniu už paveikslą — Vyturėlio giesmė.
3. P. Lapei už paveikslą — Kompozicija nr. 6.
4. J. Sodačiui už paveikslą — Šauklys.
5. O. Paškevičienei už paveikslą — Vaisiai.
6. J. Paukštiei už paveikslą — Jaunas žvejas.

Komisiją sudarė: pirm. Aleksandras Vakselis — Liet.

Fondo atstovas, Albinas Elskus — kviestas LB New Yorko apygardos valdybos, Česlovas Janušas — Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos atstovas, Vytautas Kašuba — Lietuvių Dailės Instituto atstovas, Vytautas K. Jonynas — N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos atstovas.

Komisija posėdžiavo vasario 3 Kultūros Židinyje, kur jau buvo suvežti darbai ir atrinkti parodai.

Viso šioje parodoje dalyvauja apie 40 dailininkų, bus išstatyta per 100 kūrinių.

Paveikslus atrinko komisija: dailininkai Česlovas Janušas, Jonas Rūtenis, Kazimieras Žoromskis, pimininku išsirinko Aleksandrą Vakselį. Ta pati komisija pasrūpina ir parodos ekspoziciją.

LIETUVIŲ DIENA MOHAWK SKI AREA CORNWALL, CONN.

Lietuvių Diena, kaip ir kas metai, šiais metais vėl įvyks vasario 9, šeštadienį. Ši graži slidinėjimo vieta yra prie 4 kelio, netoli Cornwall miestelio.

Sportininkai čia gali slidinėti, čiuožti. Gamtos mėgėjai gali vaikštinėti gražioje gamtoje. Kurie bijo šalčio, gali šildytis prie milžiniškos krosnės viduje. Ten pat yra ir stalai užkandžiavimui. Galima atsivežti savo maisto.

Šiais metais vėl pramatyta paruošti parodėlę, groti lietuviškas plokšteles per viešą sistemą. Taip pat bus galima įsigyti knygų, plokštelių ir kitų lietuviškų gėrybių.

Kviečiame visus, jaunus ir senus. Paremkite savo L.B. Conn. apygardos užsimojimus, susitikite pažįstamus iš plačiosios Naujosios Anglijos. Kam po slidinėjimo dar liks energijos, New Britaino lietuviai kviečia į savo rengiamus šokius Šv. Andriejaus parapijos salėje.

Dėl informacijų kreiptis į Danutę Grajauskienę, tel. 688-1552.

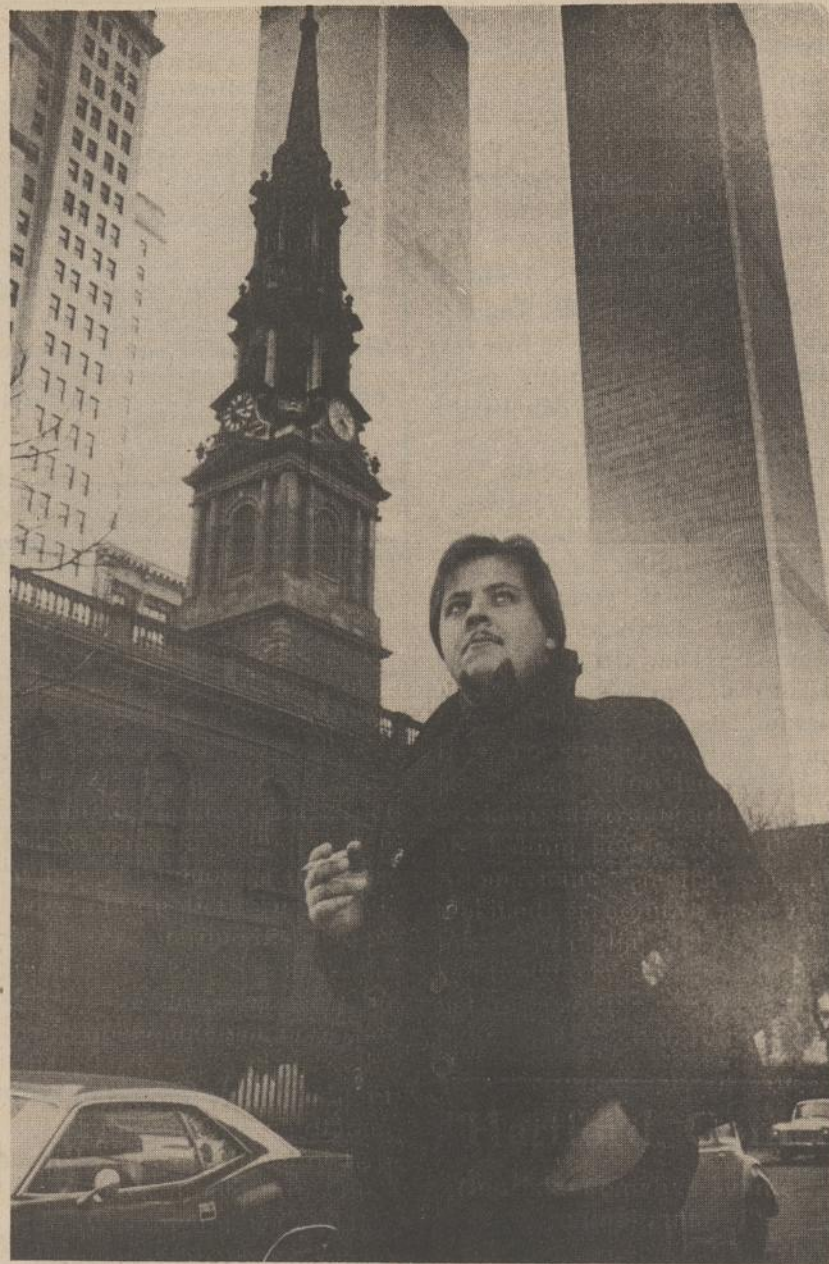
gerbimais, Vasario 16 minėjimais, mingais. Čia yra daug pažįstamų veidų!

Į New Yorko uostą atvyksta prezidentas Antanas Smetona. Nufilmuotas jo laukimas, jo atvykimas, jo svečiavimasis tarp New Yorko lietuvių, J. Bačiūno ūkyje ir baigiama jo laidotuvėmis Clevelando katedroje.

Visus šiuos filmus sukaupė ir išlaiko dr. Vaclovas Paprockas. Su jo sutikimu ir talka rodomi šie filmai. Bus pridėta ir iš jo archyvo — jo paties filmuotas signataras Steponas Kairys, jo žmonos filmuoti Vilniaus ir Trakų vaizdai.

Pabaigoje skaidrių pynė tema — Lietuva brangi.

Po visos programos — kavutė. Visi kviečiami.

Petras Sandanavičius, aktyvus jaunimo veikėjas ir Pratt Instituto studentas, sukūręs eilę didelio formato abstraktų ir grafikų. Netrukus jis planuoja surengti pirmąją savo darbų parodą. Nuotr. R. Kisieliaus

Po Chicago's dangum

Balzeko lietuvių muziejus, turįs kelis šimtus narių ir jau gyvuojąs keletą metų, yra pakviestas į Amerikos 200 metų nepriklausomybės šventę, įvyksiančią 1976. Muziejų vis telkiamą lietuvišką istorinę medžiagą. Jis turi daug talkininkų. Naujų patalpų plytų pirkimas pamažu didėja. Neseniai iš muziejaus tvarkytojo pareigų pasitraukė ilgai čia dirbęs Konstantinas Petrauskas, ypatingai rūpinęsis kariniu skyriumi, propaganda, rengęs minėjimus, rašęs spaudoj. Visuomenė jam liks dėkinga.

Specialus seminaras pažinti komunizmo — imperializmo veiklai ruošiamas La Salle viešbuty vasario 16, 17 ir 18. Bus rodomi filmai, kalbama ir diskutuojama. Studentams duodamos stipendijos užsimokėti už seminarą ir viešbutį. Čia susidariusį sąjūdį prieš komunistų veiklą laukia ir lietuvių visuomenės. Alta irgi numato padėti studentams. Registruotis: Chicago Antisubversive Seminar, P. O. Box 890, Long Beach, Calif. 90801.

Politikos baruose jau girdėti įvairūs šūkiai. Šiomet pirmiuiose rinkimuose gavo teisę dalyvauti du lietuviai: kpt. K. Oksas ir sanitarinio distrikto patikėtinis ir Ed. Šumanas į 3 distrikto kongresmano vietą. Šumano oponentas yra Bob Hanrahan, kuris rūpinasi S. Kudirkos išlaisvinimu (tuo reikalu reikėtų skubiai rašyti jam pritariančią laišką adresu: House of Representatives, Longworth Office Bldg., Washington, D.C. 20515). Ed. Šumanas labai pagarsėjo demonstracijomis prieš Brežnevą ir protestais prieš grūdų pardavimą Sovietam. Lietuvis F. Savickas jau yra laimėjęs rinkimus į senatą.

Chicagoj turim pirmą lietuvišką gatvę — Lithuania Avenue, esančią sename Bridgeporto rajone, tuo vardu pavadintą prieš 40 metų Marijonos Zolpienės pastangomis (ji yra ilgametė Lietuvių Moterų Piliečių Lygos pirmininkė). Turim Dariaus ir Girėno paminklą Marquette Parke, turim Lithuanian Plaza, Lietuvos vėliavą industrijos muziejų. Dabar Flagship News paskelbė apie geros sėkmės linkėjimus devyniomis kalbomis. C. Kincinos rūpesčiu rotušėj bus ir lietuviškas sveikinimas "Linkim gero gyvenimo". Laikraštis pažymėta, kad lietuvių kalba yra seniausia iš gyvųjų kalbų. Sun Times paskelbė, kad lietu-

vaitė Laima Rastenytė sausio 16 vaidino dramoj "Night of January 16".

Mirtys. Sausio 11 Waukegane, Ill., Šv. Teresės ligoninėje mirė Šv. Baltramiejaus lietuvių parapijos klebonas kun. St. Jonelis. Jis ten ilgai darbavosi. Prieš jo mirtį ten nusikėlė klebono pareigom kun. J. Kuzinskas iš Marquette Parko. Sausio 8 Šv. Kryžiaus ligoninėje mirė muzikas Alfonsas Paukštys, baigęs Kaune konservatoriją, smuiku grojęs Kauno radiofono orkestre, vėliau Vilniaus filharmonijoje. JAV grojo styginiame orkestre. Gyveno Chicagoj. Liko serganti žmona, duktė ir du sūnūs.

Penkeri metai suėjo nuo PLB buvusio pirmininko J. Bačiūno mirties. Tą suktąjį paminėjo Margutis. Valdas Adamkus nusakė jo gyvenimo bruožus ir darbą Lietuvai bei lietuvių išeivijai. Chicagoj gyvena velionio žmona.

Marquette Parke užia salinai, ypač 69 ir 71 gatvė. Verčiasi neblogai, ypač savaitgaliais. Yra susikūrusi organizacija "Pradžia", kuri laiko paskaitas, kaip yra pavojinga daug gerti alkoholinių gėrų. Nors dr. J. Adamavičius ragina negirtuokliauti ir nerūkyti, bet žiūrėk — paaugliai prie mokyklų kad traukia, tai dūmų kamuoliai net toli matyti.

Bal. Brazdžionis

Hartford, Conn.

Nepriklausomybės šventės minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukties minėjimas įvyks vasario 17 šia tvarka:

Mišios už pavergtą Lietuvą ir persekiojamuosius — 10 val. ryto, Švč. Trejybės lietuvių bažnyčioje.

3 val. popiet iškilmingas Vasario 16 aktas, paskaita ir meninė dalis, kurią atliks lituanistinės mokyklos jaunimas, Lietuvių klube, 227 Lawrence St., Hartford, Conn.

Paskaitą skaitys Lietuvių Bendruomenės JAV Krašto valdybos pirmininkas Juozas Gaila. Programos koordinatorius — dr. Alfonsas Stankaitis.

Aukos bus renkamos Lietuvos laisvinimo reikalui, pagal aukotojų pageidavimus, kam kas skiria.

Maloniai kviečiame organizacijas su vėliavom, jaunimą ir visus lietuivius šiame minėjime gausiai dalyvauti.

L.B. apylinkės valdyba

— **Dr. Petras Kisieličius** išrinktas Ateitininkų federacijos vadu. Balsų skaičiavimo komisija, kurią sudarė pirm. R. Kiaučūnas ir nariai S. Jankauskas, V. Bublys, G. Kiaučūnienė, 1973 gruodžio 30 Dainavos stovyklavietėje skaičiavo balsus. Posėdy kaip liudininkai dalyvavo G. Damušytė, kun. J. Staškevičius ir A. Kananavičiūtė. Gauta 567 balsavimo vokai. 39 neužskaityti, nes prasilenkė su balsavimo taisyklėmis. 62 vokai buvo be siuntėjo pavardės — nebuvo atplėsti. Suskaičiavus 528 tinkamus balsavimo lapelius, rasta, kad už dr. P. Kisielių buvo paduoti 477 balsai; prieš balsavo 37. Į revizijos komisiją išrinkti: Vita Neverauskaitė, Jurgis Mikaila, Vacius Lelys. Kandidatu liko Jonas Valukonis.

— **Vincas Natkevičius**, Vasario 16 gimnazijos direktorius, jau pusantų metų dėsto lietuvių kalbą Frankfurto universiteto indogermanistikos skyriuje. Jo studentais yra ne tik iš lyginamosios kalbotyros, bet ir iš Rytų Europos istorijos. Ateinantį 1974 vasaros semestrą jis skaitys kursą apie lietuvių dainas, taip pat specialiai prašomas skaityti ir Lietuvos istorijos kursą Rytų Europos istorijos studentam. Jame perduos Lietuvos istorijos pažinimą ir didžiąsias mūsų istorijos problemas. Taip pat ir toliau tęs lietuvių kalbos pradinį kursą studentam lingvistam.

— **Sol. A. Voketaitis** vasario 10 dalyvauja operos pastatyme Philadelphiaj, o kovo 22 ir 24 "The Daughter of the Regiment" pastatyme Orlando, Fla.

— **Gyvataras**, Hamiltono lietuvių tautinių šokių ansamblis, vasario 16 išskrenda į Kolumbiją, kur atliks eilę lietuvių kolonijų meninę programą.

— **Jaunieji žurnalistai** — Emilija Pakštaitė, Jūratė Jasaitytė, Robertas Selenis, V. Nakas ir Rasa Kubiliūtė — buvo pagerbti ir apdovanoti Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos suruoštame baliuje Chicagoj sausio 26.

— **Rašytojas Jurgis Jankus** savo kūrybą skaitys Clevelando visuomenei vasario 9. Programoj taip pat dalyvaus ir Clevelando moksleiviai bei studentai ateitininkai.

— **Detroit, Mich.**, Dievo apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros centre vasario 23 vakaro programą atliks rašytojas Aloyzas Baronas, solistė-deklamatorė Elena Blandytė ir jos akompaniatorius muz. Darius Lapinskas, visi trys iš Chicago.

— **Gintaras**, Toronto lietuvių tautinių šokių ir muzikos ansamblis, turi daugiau kaip 140 lietuviško jaunimo. Ansamblio koncerte-baliuje vasario 23 pirmą kartą visuomenei pasirodys mergaičių oktetas ir orkestras.

— **Los Angeles, Calif.**, Californijos universiteto (UCLA) studentai Rasa Arbaitė, Vita Kevalaitytė ir Linas Kojelis sausio 21 universiteto vadovybei įteikė aplikaciją Lietuvių Studentų Sąjungai steigti. Universitete mokosi apie 20 veiklių lietuvių studentų. Iniciatoriai tikisi į sąjungą įtraukti ir kitus lietuvių kilmės studentus.

— **Grandis**, Chicago lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama I. Smieliausienės, balandžio 27 Toronto lietuviams Anapilio salėje parodys "Lietuviškas vestuves" su šokiais, muzika ir lietuviškais papročiais.

— **Detroito lietuvių organizacijų** vardu Antanas Sukauskas buvo pasiuntęs naujam JAV viceprezidentui Gerald B. Ford sveikinimą. Į tai viceprezidentas Ford atsakė padėkos raštu. "Aš giliai vertinu Jūsų malonų prielankumą ir tikiuosi, kad mano ateities pastangos pateisins Jūsų man rodomą pasitikėjimą. Dar kartą Jums dėkui ir mano nuoširdžiausia pagarba".

KAS BUS DARBININKO REDAKCIJOS ŠVENTĖJE?

bus vasario 16, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. (Programų knygoje atspausdinta netiksliai — 6 v.v. Tai negalioja).

Tos redakcijos šventės skiriamos praeitų metų apžvalgoms padaryti, išryškinti vardus, kurie labiausiai mūsų visuomenėje pasireiškė, taip pat išryškinti ir tuos mūsų lemtingos kovos momentus dėl savo tautos nepriklausomybės. Anksčiau tai darėme didžiosios mūsų šventės — Vasario 16 išvakarėse. Šiomet mūsų didžiam džiaugsmui tai sutampa su pačia mūsų nepriklausomybės švente.

Praėjo 1973 metai. Ką jie davė mūsų lietuviškam gyvenimui?

Tų metų kultūrinę apžvalgą padarys kun. prof. Stasys Yla, iš Putnamo, daugelio knygų autorius, gyvai žvelgiąs į laiką, į žmones.

Praeitų metų visuomeninę veiklą apžvelgs Liet. Bendruomenės centro valdybos vicepirmininkė Aušra Mačiulaitytė-Zerė, kuri nuolat juda, palaiko ryšius su kongresmanais, senatoriais, organizuoja Philadelphiajos televizijos bei radijo programas.

Iš praėjusių metų knygų paskaitys du aktoriai: Juozas Boilev-Bulevičius — iš praeitų metų poezijos knygų, Henrikas Ka-

činskas — iš praeitų metų prozos knygų.

Pirmoji dalis baigiama intriguojančiu momentu. Kam teks septyni "oskarai" — laisvės medaliai? Kaip ir praėjusiais metais, juos paimti nuo stalo ir pristatyti visuomenei bus kviečiami anksčiau tokius medalius bei žyminius gavę.

Taip pat bus paskelbtas ir praeitų metų žmogus, žmogus, kuris labiausiai išreiškė mūsų tautos aspiracijas, daugiausia padarė mūsų tautai.

Ką matysime filme?

Antroje dalyje bus rodomi dokumentiniai filmai. Juos padarė dr. Vencius, turėjęs savo dantų gydymo kabinetą Grand St., jau miręs. Jis mėgo filmuoti, uoliai rinko lietuvišką meną, tautodailę. Lankėsi Lietuvoje. Tokia jo viena kelionė buvo 1935 metais. Iš tos kelionės matysime Kauno ir provincijos vaizdus, lietuviškas organizacijas, ateitininkų kongresą Telšiuose, vaizdus iš kariuomenės gyvenimo.

Didelę dalį sudaro New Yorko lietuvių gyvenimas. Čia matysime, kaip į New Yorką atvyksta Draugijos Užsienio Lietuviams remti pirmininkas Rapolas Skipitis, jo sutikimas, lietuvių piknikauja, organizacijų veikla su veteranų postais, pa-

SPORTAS

L. A. KLUBO POBŪVIS

Pereitą šeštadienį Kultūros židinyje įvyko šeiminis vakaras. Susirinkę svečiai filmuose galėjo pamatyti ištraukas iš įvairių sporto rungtynių, kurios apėmė net dvidešimt metų laikotarpį. Vaikai matė savo tėvus, kai tie dar jaunučiai buvo, o vėliau patys save Worcesteryje ir kitur rungtyniaujant.

Paveikslų loterijos netikėti laimėtojai buvo broliai Klivečkos. Rimas Klivečka laimėjo V. K. Jonyno gamtovaizdį, o Giedrius Klivečka — V. Igno kanklinę.

Jaunimo šokių grojo triukšmingas "rock" orkestras, kurio net tėvai pranciškonai neapsikentę atėjo pasižiūrėti. Suaugusieji tuo tarpu vaišinosi užkandžiais ir gėrimais, o įsidrąsinę bandė net jaunimo modernius šokius salėje išbandyti. Vaikai skirstėsi namo patenkinti gera šokių muzika, o tėvai — skųsdamiesi klausos organų sudarkymu. Kaip ten bebūtų, atrodo, kad, norėdami patraukti jaunimą į savo tarpą, turime duoti jiems progą savo namuose pasilinksinti, nes kitaip jie išeis ir ras vietą pramogoms pasveitimus.

Lietuvių Atletų Klubas valdyba širdingai dėkoja visiems, kurie, nebedami grąsinancio oro, atvyko į klubo parengimą. Ypatinga padėka prisidėjusiems darbu, paruošusiems maistą ir kitais būdais parėmusiems klubo pastangas. Šia proga klubas reiškia viešą padėką dailininkam V. Ignui ir V. K. Jonynui už dovanotus paveikslus, tėvams pranciškonams už patalpas, Mo-

terų Vienybei už 50 dol. auką sporto reikalam ir L.B.N.Y. apygardai už 60 dol. auką stalo teniso priemonėms įsigyti. Kiekviena organizacijų ir visuomenės parama yra dėkingai įvertinama, nes ji skiriama mūsų pačių jaunimo labui.

Alg. Š.

Vasario 9 ir 10 įvyks Kanados apygardos sporto turnyras Rochesterijoje. Dalyvaus penki sporto klubai — Montrealio "Taurus", Hamiltono "Kovas", Toronto "Aušra", Toronto "Vytytis" ir Rochesterio "Sakalas". Žais vyrų, jaunių, moterų ir mergaičių komandos. Žaidimai prasidės 11-tą val. šeštadienį McQuaid ir Brighton gimnazijų sporto salėse. McQuaid salėje žais vyrų komandos. Bilietai bus parduodami prie įėjimo — kaina — \$1.50 už visus žaidimus, šeštadienį ir sekmadienį. Šokiai bus šeštadienio vakarą Šv. Jurgio parapijos salėje. Paremkite savuosius sportininkus: ateikite į žaidimus ir į šokius. Dėl informacijų skambinkite pirm. V. Leliui — 663-3059.

A. Tadas Klimas

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Pasaulio pretendentių rungtynėse San Juane, B. Spaskis, buv. pasaulio čempionas įgijo dviejų taškų persvarą prieš amerikietį Robert Byrne. Pirmosios dvi partijos baigėsi lygiomis, trečią ir ketvirtą laimėjo Spaskis. Penktoji baigėsi vėl lygiomis. Kitų pretendentių rungtynėse tokios persvaros dar nėra įgavęs nė vienas varžovas. Maskvoje, Karpovas prieš Polugajevskį pirmas tris partijas sužaidė lygiomis, o ketvirtąją laimėjo. Šiose rungtynėse vyriausio teišėjo pareigas atlieka Lietuvos šachmatų veteranas, tarptautinis meistras Vladas Mikėnas. Augustoje, Ga., eina atkakli kova tarp Brazilijos žvaigždės Enriko Meckingo ir sovietų Korčojaus. Keturi partijos baigėsi lygiomis, penktoji nutraukta su aiškia Korčojaus persvara. Palma de Malljorca varžosi sovietų Petrosianas prieš vengrą Portischą. Pirmos trys partijos suloštos lygiomis. Į pusbaigminį ratą kvalifikuosis kiekvienas laimėjęs tris partijas iš 16 skirtų. Kitaip lems persvaros taškai, o prie lygiųjų — burtai.

— So. Boston Tribune, sausio 17 skelbė, kad "Lithuanian Chess Club Now Leading League". Vienok tikroji padėtis jau pasikeitė į blogesnę pusę. Mūsų vyrai nelauktai pralaimėjo rungtynes prieš Brocktoną 1-4 ir pr. penktadienį prieš stiprų Johnson klubą 2-3. Šiose rungtynėse negalėjo žaisti stipriausieji mūsų komandos žaidėjai Aleksas Klinovas ir Algis Makaitis; tačiau sukovota buvo neblogai. Kazys Merkis įveikė D. Schefferį, buv. Boston čempioną ir Tomas Girmius — Romaną. Vasario 8 į So. Bostono LPD-ją atvyksta vienas MET lygos lyderių — M.I.T. pirmoji komanda.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

CORDWOOD
128 Cubic Feet. All Seasoned Hardwood
Will Deliver and Stack Free
\$60 a cord
FAIRFIELD, CONN. (203) 336-4178

LONNIE L. MINTZ
440 St. Johns Place Brooklyn, N.Y.
Plumbing, Locks Installed, Painting,
Most General Repairs, Estimates Given
Call 783-2464 or 272-9335

TRUCKING
We Pick Up & Deliver
Any one Package
IN BROOKLYN FOR \$9
Call HI 9-9434

CARPET INSTALLATION
CLEANING & REMOVAL
24 HOUR SERVICE
FREE ESTIMATES
Call: 212 331-5400

FATHER & SON GENERAL CONTRACTORS
FHA APPROVED CONTRACTORS HOME
RENOVATIONS SIDING-BATHS-KITCHENS
BASEMENTS-ADDITIONS-ATTICS
MASONRY—FREE ESTIMATES FULLY
INSURED — FULL FINANCING
(201) 751-0050

RICHARDS CARPET SERVICE
Carpets picked up, cleaned in our plant,
your home or place of business.
Restretched, repaired and relaid 272-9055
534 E. 89th Bklyn

DOG BOARDING & TRAINING
NEW MOD KENNEL — 24 HOUR SUPERVISION
FREE PICK UP & DELIVERY TRAINING ALL
PHASES ANY AGE ANY BREED
ATLANTIC KENNELS 2575 ATLANTIC AVENUE
BROOKLYN, N.Y. CALL: 212 485-6701 MR. TOM
FRASER

HOME FOR ADULTS
Semi Private-Home Cooking
Catholic Church in the Area
Fishkill, Dutchess County
Call 914 896-9171

G & G WINDOW & FLOOR SERVICE
SERVES ALL BOROS
REASONABLE
CALL: 865 - 0039

ANGELA'S
EUROPEAN CUTTERY
CUSTOM MADE
GOWNS PAINTS SUITS
DRESSES COATS
ALL LADIES GARMENTS
HIGHLY RECOMMENDED, FULLY EXPERIENCED
CALL (212) 699-4105

ALL APPLIANCES — FURNITURE, WOOD,
METALS TAKEN AWAY, ATTICS, BASE-
MENTS, GARAGES CLEANED OUT. RUB-
BISH REMOVED. REASONABLE RATES.
CALL (201) 325-2713 — 9-12 or After 6 PM.

JUNO MOVING AND STORAGE
200 W. 81st STREET, N.Y.C.
HOUSEHOLD AND COMMERCIAL
LOW, LOW RATES CALL 212 362-0490
MR. DAVID JENKINS

SEWING MACHINE OPERATORS
EXPERIENCED
Start with Section Work, and Advance
to Piece Work. Steady Work. Good
Working Conditions. Benefits
Free Transportation
(914) 564-5460

2-jų savaitę

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

VYKSTA: gegužės 15 rugpjūčio 7
birželio 5 rugsėjo 4
liepos 3 spalio 2

ir gruodžio 20

Jungtis prie grupių galima Bostone ar New York Grupėse dalyvių skaičius ribotas — **nesivėluokite!** Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

Dėmesio! Dėmesio! Gazolino (benzino Floridoje netrūksta! Planuokite aplankyti Floridą ir Walt Disney World!

Kviečiame aplankyti ir apsistoti **SEASCAPE BEACH MOTEL** ant jūros kranto ir siūlome susipažinimui 1 dieną nemokamai, jeigu apsistosite 3 dienoms. Pasiūlymas galioja: nuo skelbimo pradžios iki 2-8-74; nuo 4-30-74 iki 6-6-74; nuo 8-30-74 iki 12-10-74.

Rasite gerą ir nuoširdų patarnavimą, gražius ir švairius kambarius, spalvotą TV, stalo tenisą, 2 plaukymo baseinus, žiemos metu šildomus.

Mūsų motelis randasi visų Floridos įdomiausių vietų centre. Valandos važiavimu pasiekiami **Walt Disney World, Sea World, Space Center, Silver Springs, Marineland** ir kitos įdomios vietovės.

Kainos neaukštos ir visiems prieinamos. Lauksim. Dėl informacijos rašykite:

SEASCAPE BEACH MOTEL

Ad. Andrulis

3321 S. Atlantic Ave. Daytona Beach, Fla.
32018 Telef.: 904 767-1372

APLANKYKITE SCHRAGER'S

importuotų ir vietinių BALDŲ parodą.
Čia Jūs rasite

PIRMOŠ RŪŠIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS ŽEMŲ KAINŲ

didelį pasirinkimą

SCHRAGER'S

Salonų komplektai, miegamųjų baldai, dinetės, bufetai, atverčiamos sofos, foteliai, atlošiami foteliai, taip pat kilimai, lempos, matracai vieniški baldai.

SCHRAGER'S
336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.)
New York City Tel.: TR 9-0400

Atdara kasdien iki 8 val. — antrad. ir šeštad. iki 6 val.
(Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą)

ACCOUNTING AND INCOME TAX
Preparation in Your Home by Tax
Accountant. Home. Office. Corporate.
Etc. Notary Public 20 Years. 12 Month
Service Experienced Call
(201) 772-8084

NURSE BOARDS ELDERLY LADIES
In Beautiful Nassau Private Home
Excellent Food
Plus Loving Care
Call 516 681-2275

TIRED OF CITY LIFE & BIG BUSINESS

Here is a prosperous General Store in Upstate New York near the Vermont border and skiing. It is the only store in the immediate area affording a secure growing market.

The store's net profit is about 15% of gross sales. There is room for expansion for an arts & crafts, antique or yarn shop. The store has been recently renovated and painted and is in excellent condition.

The 4 bedroom apartment rents for \$1800 per year or could house the new owner's family. All inventory & equipment included in the price.

\$88,000

Terms of \$26,000 down and balance payable over 10 years at 7.5%

JOHN HOLMES ANDRUS
REALTOR
PAWLET 8, VERMONT 05761
802-325-3011
MANCHESTER, VERMONT (95)
802-363-3097

OCEAN FRONT

Plymouth Contemporary Nantucket Barn House. Spectacular view of entire Cape from atop 150 ft. bluff. 3 bedrooms, 1 1/2 bath, 1 1/2 years new. Many, many extras. Low taxes, low heat. Underpriced at 48,900 for immediate sale by owner. (617) 224-3758. or (617) 961-5284

From \$63 a week. For private Room. Super meals and snacks. 1 block from Ocean. 90 min. from N.Y.C.

BRINLEY INN
200 BRINLEY AVENUE, BRADLEY BEACH, N.J.
Drop in or call Collect 201 774-7700

MOTEL — SEASIDE HEIGHTS NEW JERSEY

16 UNITS, EXCELLENT FINANCING AVAILABLE
ASSUME MORTGAGE 7 1/2% for 20 YRS.
SUMMER RESORT OWNER PURCHASING LARGER
UNIT. PRICE \$235,000. 201 349-2164

LIGHT MOVING & STORAGE
Local and Long Distance &
Delivery Service Call: 345-5392 Office
or 459-4291 Home Eves.

BOB'S PAINTING & DECORATING
Interior & Exterior, Paneling and Paper
Hanging. Leaders & Gutters, Free Est.
(201) 484-4306

GENERAL CONTRACTING
FLOOR SCRAPING
PAINTING & PLASTERING
RENOVATION WORK
CALL: 368-1816 OR 562-5224

TO PLACE YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
TEL.: 827-1351

SERVICE

QUALITY PAINTING & WALLPAPERING
INSIDE PAINTING
ALL WORK GUARANTEED
CALL 549-1915

BARGAIN SERVICED LOTS — MONTREAL

OWN A PIECE OF CANADA, CHOICE FULLY SERVICED LOTS SUITABLE FOR RESIDENTIAL, COMMERCIAL OR INDUSTRIAL USE. 60x90 \$2,800. Also Lots 100x160 OTTAWA \$3,200. Write in English Please to: Canada Wide Realty, 328 Walmer Road Toronto, Ontario Canada

INDUSTRIAL — COMMERCIAL

55 ACRES INDUSTRIAL-COMMERCIAL SITE, SUITABLE FOR ANY TYPE OF INDUSTRY REQUIRING OUTSIDE STORAGE, SEWERS, WATER, ELECTRICITY INCLUDED AT \$5,000. PER ACRE Write in English Please to: Canada Wide Realty, 328 Walmer Road, Toronto, Ontario, Canada.

DIRECTOR OF LIBRARIES MARQUETTE UNIVERSITY

write:
Albert W. Jache, Dean
Graduate School
Marquette University
Milwaukee, Wisconsin 53233
An Affirmative Action
Equal Opportunity Employer

Auto Mechanics

Mercedes Benz
Our growing MB Franchise needs
Top Mechanics
We pay top dollar
Lower Westchester. Convenient to all Highways.
Call Sam Verdisco
(914) 664-6000

TAX RETURNS — EXPERTLY DONE BY APPOINTMENT ONLY

Call (212) 693-2201, 10 A.M. — 7 P.M.
BUCKINGHAM BROKERAGE
565 CONEY ISLAND AVENUE
BROOKLYN, NEW YORK

GRAND OPENING QUEENS COUNTY K-9 CENTER

German Shepherd Pups & trained Dogs \$50 & Up. House breaking \$45. Obedience \$120. Guard training \$100 & Up. Free delivery & Pick-up.
CALL: VI 3-7000

AEON PAINTING CONTRACTING CORP.

Residential & Commercial, interior & exterior, paperhanging, exterior waterproofing. Financing arranged
Free est. 516 938-3500. 24 hr. serv.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Muelo of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. val. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dr. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės 21bury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezyas, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 141.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

Didelės vertės SPECIALŪS SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Pilnai čia užmokama
Pilnai garantuota

10 ŠILTŲ SKARELIŲ
SU AUKSO SIULAIS
5 VILNONĖS SKARELĖS
32"x32" su aukso siūlais
IR 5 AKRYLIKO SKARELĖS
32"x32" su aukso siūlais
Pilna kaina\$77.00
oro paštu\$91.00

5 VILNONĖS SKARELĖS
32"x32" be kutų ir
1 ITALIŠKA PLIUSO LOVOS
ANTKLODĖ DVIGUBO DY-
DŽIO 190x230, gražios spalvos
Pilna kaina\$123.00

KAILIŲ IMITACIJA
didžiausia vertė
gražiausia dovana
Pilna kaina\$115.00
SPECIALI KOMBINACIJA
Ypatinga vertė
3 jardai vyriškos žieminio palto
medžiagos 100% vilna, 3 jardai
moter. žiem. palto medžiagos
100% vilna, 3 1/2 jardu vyr. kos-
tiumui medžiagos 100% vilna,
2 paklodės dvigubo dydžio, 2
priegalvio užvalkalai, 6 turkiški
rankšluosčiai
Pilna kaina\$203.00

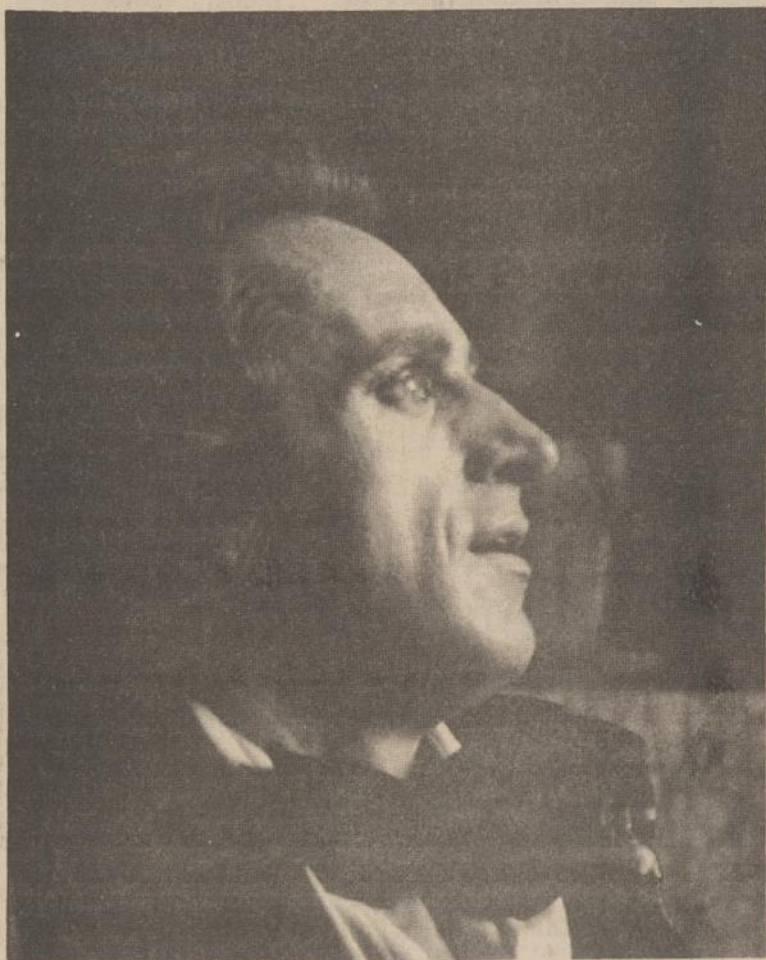
SPECIALUS I \$91.00
10 sv. kiaulės taukų
10 sv. kvietinių miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

Dar ir daugiau ypatingų
specialių siuntinių
Reikalaukite mūsų iliustruoto
katalogo

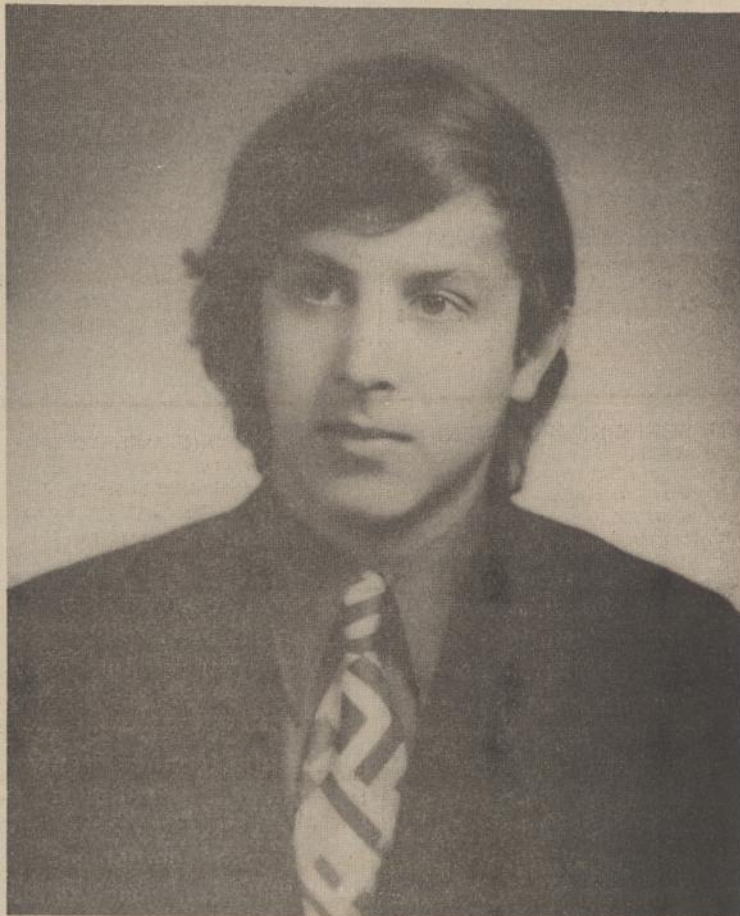
UŽSISAKYKITE DABAR
UŽSISAKYKITE TIK
PER INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU
NAUDOTI RŪBAI

Lankytojam iš USSR
Reikalaukite mūsų
specialių biuletenių
Šioje prekyboje mes turime
25 metų patirtį ir daug
tūkstančių patenkintų
klijentų!

Solistas Kazys Yakutis dalyvauja Kultūros Židinio dedikacijos koncerte vasario 10 d. 3 v. popiet Kultūros Židinio salėje.

Pianistas Saulius Cibas iš Bostono akomponuoja Kultūros Židinio dedikacijos koncerte vasario 10 d. 3 v. popiet Kultūros Židinyje.

DEDIKACIJOS KONCERTO DALYVIAI

Dedikacijos koncertas bus vasario 10, sekmadienį, po iškilmingo dedikacijos akto. Tai bus 3 v. popiet. Kultūros Židinyje. Ir kas šiame koncerte dalyvauja?

Gina Čapkauskienė iš Montrealio New Yorke yra koncertavusi bent trejetų kartų. Kiekvieną kartą scenoje pasirodė kita, atveždama naujų dainų ir drauge parodydama, kaip dainininkė dirba, nestovi vietoje.

Ji yra sopranas, su gera kolo-ratūrine technika, su maloniu lyrinio pobūdžio balsu, pilnai subrendusi dainininkė. Dainavo ji įvairiuose koncertuose, lietuviškoje Chicagos operoje. Į dainininkės profesiją žiūri rimtai, nuolat atsidėjusi dirba ir tobulinasi, siekia praskleisti kūrinį pilnu jo platumu ir gilumu.

Kazys Yakutis yra New Yorke dainavęs Darbininko koncerte, užsirekomendavęs kaip puikus ir stilingas dainininkas. Jam

daugiausia teko reikštis amerikiečių visuomenėje, dainavo operose, koncertuose. Jis yra baritonas, turi šiltą ir puikų balsą, gražią interpretaciją.

Šalia dainavimo jis daug dėmesio skyrė mokslui, ypatingai dailės istorijos mokslui.

Kurį laiką gyveno San Francisco ir dainavo operoje, dabar gyvena Manhattane. Jis muzikas entuziastas, lanko lietuviškus koncertus ir su pakilia nuotaika rašo apie juos spaudoje. Taip su dinamika ir muziko analize jis Darbininke rašė apie Andriaus Kuprevičiaus koncertą.

Gimęs ir augęs Worcesteryje, Mass., iš namų išsinešė lietuviškos kultūros pomėgį ir pagarbą bei entuziazmą. Ir dabar jis yra

MASPETHO ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 17, sekmadienį, 11 val. bus laikomos mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, už nukankintus koncentracijos stovyklose, kalėjimuose, už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią. New Yorke apylinkės lietuviai turėtų pripildyti visas lietuviškas parapijų bažnyčias.

Prel. Jonas Balkūnas grįžo iš Floridos ir vasario mėnesį praleis Maspeth. Prelatas Vasario 16 minėjimuose kalbės Worcester, Mass. ir Rochester, N. Y. Kovo mėn. pradžioje žada vėl grįžti Floridai.

Parapijos choras, vadovaujamas muziko Vytauto Kerbelio, rengiasi religiniam koncertui gėvėnijoje.

Vincas Kapočūnas, parapijos zakristijonas, jau kuris laikas serga. Šiuo metu jis gydomsi namie. Linkime greit pasveikti.

VASARIOS 16-SIOS MINĖJIMAS NEWARKE

Lietuvių Bendruomenės Newarko, N. J., apylinkės valdyba Vasario 16-sios minėjimą organizuoja tą pačią vasario 16, šeštadienį. Po pietų 5 val. bus parapijos bažnyčioje pamaldos, vainiko padėjimas prie lietuviškojo kryžiaus ir po to minėjimo akademija parapijos salėje. Sukakties proga žodį tars JAV LB krašto valdybos pirmininkas J. Gaila. "Liepsnos" tautinių šokių ansamblis atliks meninę programą. Pabaigai atgaiva užkandžiais ir kava. Tikimasi svečių sulaukti ir iš kitų LB apylinkių. Kor.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiųsti. Pavasario ir vasaros sezonui siūlome šias prekes:

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailonienės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00
Gefiūro medžiaga suknelei	\$15.00
Labai gera angliška vilnė cilutei medžiaga	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis paltui	\$50.00
Nailoniniai išeiginiai marškiniai	\$ 8.50

Primame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olympia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Veronika Gaigalienė, 77 metų, mirė sausio 21, iškilingai palaidota sausio 25 Šv. Karolio kapinėse. Liko nuliūdime sūnus Juozas, anūkai, brolis Kanadoje, sesuo Brooklynėje ir sesuo Lietuvoje.

Velionė pasižymėjo savo gailingais darbais, rėmė Lietuvoje sergančią seserį, čia esančius anūkus ir artimuosius. Labai daug siuntinių siuntė į Lietuvą, daug kam ten pagelbėdama. Jos kuklus namelis buvo lyg Balfio sandėlys, prikrautas visokių gėrybių. Ji mokėjo gerai siūti, tai pirkdavo medžiagas, siūdavo ir siūdavo. Jos vyras mirė anksčiau. Ir jis taip pat rėmė jos gerus darbus, padėdavo siūti, siuntinius siųsti.

Ji buvo uoli Apreiškimo parapijos narė, bažnytinių draugijų narė. Kada tik galėdavo, atvykdavo pati į bažnyčią ir atsiveždavo savo drauges, nes turėjo automobilį ir naudojo tik tam reikalui. Velionė staiga ir sunaikiai susirgo. Ir tada rūpinosi, kas padės jos invalidei seseriai Lietuvoje ir kitiem, kuriem ji pagelbėdavo.

Chorui 60 metų! Apreiškimo parapijos chorui jau 60 metų. Šiuos sukaktuvinius metus pradėjo, išsirinkdami naują valdybą. Pirmininku išrinktas Vytautas Radzivanas. Chorui sėkmingai vadovauja muzikas Algirdas Kačanauskas. Sveikiname chorą ir linkime jau sutelkti 60 narių!

Ona Lauruška mirė sausio 23, palaidota sausio 25.

Lietuvos nepriklausomybės šventė minima vasario 17 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebruoja vysk. V. Brizgys su kitais kunigais. Giedos parapijos choras, žodį tars Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, pamokslą pasakys vysk. V. Brizgys. Visi kviečiami dalyvauti.

Pakrikštijo. Vida ir Algirdas Jankauskai susilaukė dukrelės 1973 lapkričio 2. Vasario 2 Apreiškimo parapijos bažnyčioje pakrikštija Ginos-Onos vardais. Šeima gyvena Woodhavene, krikštynų vaišės buvo Kultūros Židinyje. Čia Algirdas Jankauskas dirba įvairius statybos, remonto darbus.

Kun. Stasys Raila religinės šalpos reikalais buvo nuvykęs į Chicago, sausio 27 dalyvavo LKR Šalpos rėmėjų parengime Marijos aukštesniojo mokykloje, tarėsi su vysk. V. Brizgiu, kun. K. Kuzminskiu, seselėmis bei su kitais kunigais, lankėsi Draugo redakcijoje, tarėsi knygų platinti reikalu, aplankė ir Balfio naują įstaigą, kur pasikalbėjo labdaros reikalais. Be to, Daytone, Ohio, aplankė kun. Tito Narbutą, kun. V. Katarskį ir dr. J. Masilionio šeimą. Kelionė buvo tikrai naudinga ir sėkminga.

Liet. Kat. Religinės Šalpos direktorių posėdis kviečiamas vasario 11 LKRŠ patalpose. Bus apžvelgta 1974 metų veikla. Posėdyje dalyvauja vysk. Brizgys ir 14 direktorių.

ŠALTA, tik ne Floridoj. Čia šilta, žmonės saulinas, maudosi. Už labai sumažintą nuomą gausite naujame name viskuo aprūpintą vieno miegamojo butą arti prie Golfo. "Gulf Mist Apts", 535 — 68th Ave. St. Petersburg Beach, Fla. 33706, Tel. 813 360-4118.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/2 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Redakcija827-1352
Administracija827-1351
Spaustuvė827-1350
Vienuolynas235-5962
K. Židinio salė827-9645

L. Kat. Moterų Kultūros Draugija kviečia savo nares dalyvauti Liet. Bendruomenės apygardos parodos atidaryme, Kultūros Židinio dedikacijoje ir koncerte, Darbininko redakcijos šventėje ir Vasario 16.

Motinos dienos minėjimas įvyks gegužės 5 Kultūros Židinyje.

New Yorko abiturientai, kurie šiais metais baigia aukštesnės mokyklas — H. S., ir jų tėvai prašomi paskambinti Onai Raubienei, tel. 849-9019. Skambinti vakarais. Bus kalbama, kaip surengti abiturientų pagerbimo šventę.

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje Vasario Šešioliktosios proga, prisimenant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dieną, vasario 17, sekmadienį, 11 v. aukojamos mišios prašant ištvėrmės Tėvynėje gyvenantiems, pasiryžimo ir pasišventimo visiems lietuviams, kovojantiems dėl Lietuvos laisvės. Visus kviečiame dalyvauti mišiose, malda, auka ir bendru darbu remti Lietuvos išlaisvinimo kovą.

Woodhavene parduodamas mūrinis namas, labai gražiai įrengtas, su 6 miegamaisiais kambariais, su 2 garažais. Parduoda pats savininkas už labai prieinamą kainą. Skambinti VI 7-6096.

Orange, New Jersey, pardavimui vienos šeimos namas — 7 kambariai, gražiam rajone, su garažu ir baldais (arba be baldų) Pirminybė lietuviams. Klausti A.S. Trečiokas, 185 Sterling Drive (north), Orange, N. J. 07050

KULTŪROS ŽIDINIO DEDIKACIJOS

PROGRAMA

1974 m. vasario 10 d.

12 val. — Vienuolyno, spaustuvės ir Kultūros Židinio pašventinimas

12:15 val. — Koncelebruotos lietuviškos mišios, kurias aukos vysk. V. Brizgys, Tėv. provincijolas J. Gailiusis, prel. J. Balkūnas ir kiti kunigai, dalyvaujant Brooklyno vyskupui Fr. J. Mugavero. Pamaldų metų giedos solistė Gina Čapkauskienė ir N.Y. vyrų choras "Perkūnas"

1:15 val. — Oficialioji dalis ir aukotojų pagerbimas

2-3 val. — Pasisvečiavimas — kavutė

3 val. — Koncertas. Dalyvauja solistė Gina Čapkauskienė ir solistas Kazys Jakutis. Akomponuoja Saulius Cibas

Bilietai į koncertą 5 dol., 4 dol., jaunimui 1 dol.

Vitalis Žukauskas, dramos aktorius, sausio 19 išskrido į Angliją, kur dalyvavo teatro istorikų simpoziume. Taip pat aplankė ir Olandiją, Belgiją. Grįžo sausio 27.

L.K. Mokslo Akademijos New Yorko Židinio valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie viešo metinio New Yorko Židinio susirinkimo, įvykusio sausio 27, sušaukimo ir paruošimo: "Darbininkui" ir "Lietuvos atsiminimų" radijo vedėjui prof. dr. J. Stukui už susirinkimo skelbimą, paskaitininkui prof. A. Rubšui už paskaitą — "Dievo žodis ir Senasis Testamentas", nariams ir svečiam už atsilankymą ir aukas, skirtas Akademijos darbui paremti, Akademijos mecenatėi poniai Elenai Mickeliūnienei už savo lėšomis paruoštas šaunias vaišes, poniam J. Gerdvilienai, M. Žukauskienei ir A. Radzivienei, ponam B. Bobeliui ir V. Padvariečiui už patarimą.

N. Y. vyr. skaučių židinys Vilija darbo sueigą kviečia vasario 11, pirmadienį, 7:30 v.v. pas Giedrę Kulpienę.

UŽ PREZ. NIXONĄ

Vasario 23, šeštadienį, 11 val. priešpiet Richmond Hill respublikonų klubo salėje, 86-15 Lefferts Blvd., įvyks viešas susirinkimas. Šio susirinkimo tikslas pareikšti pasitikėjimą prezidentui Nixonui ir atkreipti visuomenės dėmesį į liberalinės spaudos pažiūrą, griauančias bet kurio prezidento autoriteto tvirtumą bei pasitikėjimą juimi.

Solistė Gina Čapkauskienė dainuoja Kultūros Židinio dedikaciniame koncerte vasario 10 d. 3 v. popiet Kultūros Židinio salėje.

UŽGAVENIŲ KAUKIŲ BALIUS

New Yorko studentai ateitininkai kartu sendraugiai ir moksleiviai rengia tradicinį Užgavėnių kaukių balių, vasario 23 Kultūros Židinyje. Balius prasidės 8 val. vakaro. Vaišės bus gausios ir šokiama gros Joe Thomas orkestras. Svečiai kviečiami dalyvauti su kaukėmis, kurios bus premijuojamos.

Bilietai kaina — suaugusiems — \$12.00, jaunimui — \$5.00. Prašoma iš anksto vietas rezervuoti skambinant: p. Vainienei — 212-296-8607, p. Sabalienei — 212-296-2648, p. Bobelienei — 212-647-6637.

Laukiamasi ir svečių iš tolimesnių vietovių. Visi: jauni ir suaugusieji kartu kviečiami atsilankyti ir smagiai linksmoje, draugiškoje nuotaikoje praleisti vakarą vaišinant, šokant ir dainuojant.

Cypress Hills apylinkėj išnuomojamas butas iš 4 kambarių. Pageidaujama suaugę žmonės. Butas yra antrame aukšte. Tel. 277-2659.

Litas turi pardavimui puikų kondominium butą ant jūros kranto Juno Beach, Floridoje, kaina 58,000 dol. Litas parūpins finansavimą. Taip pat išnuomojami kondominium butai savaitėi, mėnesiui ar ilgiau. Kreiptis (212) 846-1650.

Išnuomojami du kambariai viengungiam, su atskira vonia, 108 St., Richmond Hill, netoli Jamaicos traukinio linijos. Skambinti 846-4838.

DEDIKACIJOS IŠKILMĖS

(atkelta iš 3 psl.)

Iškilmų akte bus pagerbti aukotojų atstovai.

Visos sveikinimo kalbos bus trumpos, kad ilgai neužsitęstų akto programa. Iki koncerto liks maždaug valanda laiko. Tuo metu visi turės progos kafiterijoje pasivaikinti kavute.

Koncertas

Iškilmų koncertas prasidės 3 val. popiet toje pačioje salėje.

Įėjimas jau su bilietais. Koncerte dalyvauja New Yorko lietuviams gerai pažįstama solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio ir Kazys Jakutis. Akomponuoja jaunas muzikas Saulius Cibas iš Bostono.

Po koncerto kafiterijoje dedikacijos svečių priėmimas ir vaišės.

Visi New Yorko lietuviai, visi aukotojai, židinio statytojai kviečiami jungtis į šią dedikacijos šventę!

PENKTOJI DAILĖS PARODA

1974 vasario 9—17 dienomis
Kultūros Židinyje

Parodoje dalyvauja per 40 dailininkų, išstatyta per 100 kūrinių

Paroda lankoma: vasario 9 nuo 6 v.v. iki 11 v.v.
sekmadienį nuo 12 iki 9 v.v.
vasario 16 nuo 12 iki 11 v.v.
vasario 17 nuo 12 iki 8 v.v.

Paprastom dienom dėl šildymo suvaržymo paroda bus uždaryta

Iškilingas parodos atidarymas ir Premijų įteikimas vasario 9 d. 7 v.v.

Paroda rengiama Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti ir Kultūros Židinio dedikacijai atžymėti

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LB New Yorko apygardos valdyba

VASARIO 23 D., 8 V.V.
KULTŪROS ŽIDINYJE
AUKOS: SUAUGUSIEMS — \$12.00
JAUNIMUI — \$5.00

GAUSIOS VAIŠĖS
GROS JOE THOMAS ORKESTRAS

UŽGAVENIŲ

KAUKIŲ

BALIUS

KAUKĖS BUS PREMIJUOJAMOS

VIETAS REZERVUOTI SKAMBINANT:
p. VAINIENEI 296-8607
p. SABALIENEI 296-2648
p. BOBELIENEI 647-6637

RUOŠIA STUD. ATEITININKŲ DRAUGOVĖ
SU MOKSLEIVIAIS IR SENDRAUGIAIS

RELIGINIS MINĖJIMAS

LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

56 METŲ SUKAKTIES

Įvyks

1974 M. VASARIO 17 D., SEKMADIENĮ,

APREIŠKIMO PAR. BAŽNYČIOJE

259 NORTH 5th ST.

BROOKLYN, N.Y.

11 val. ryto koncelebracinės mišios — celebrantas ir pamokslininkas vyskupas VINCENTAS BRIZGYS
Įžanginį žodį pasakys gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
Aukojimo maldą skaitys aktorius JUOZAS BULEVIČIUS
Mišioms duoną ir vyną atneš Maironio mokyklos parinktos mergaitės
Giedos par. choras, vadovaujant muz. ALGIRDUI KAČANAUSKUI

Parapijos kunigai nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti

LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

56-rių metų sukakties

MINĖJIMAS NEW YORKE

Įvyks sekmadienį, vasario 17 d., 3 v. popiet KULTŪROS ŽIDINYJE

Programoje: LIETUVOS LAISVĖS BYLA

Gubernatoriaus MALCOLM WILSON proklamacija
Lietuvos laisvės reikalais kalbės gen. konsulas
ANICETAS SIMUTIS
Altos pirmininkas DR. KAZYS BOBELIS
Didžiojo New Yorko lietuvių nutarimai

Meninėje dalyje:

N.Y. vyrų choras Perkūnas, vad. VYT. STROLIA,
estų tautinių šokių grupė Fasare Vikate, vad. MARI TEEDLA,
latvių skautų tautinių šokių grupė Trejdekšnīs, vad. ALF. ir ZIGRIDA GAUJENIEKS,
lietuvių tautinių šokių grupė, vad. JADVYGA MATULAITIENĖ

Įėjimo auka — 3 dol.
Studentams — 1 dol.

N. Y. Amerikos Lietuvių Taryba